

ΕΤΟΣ Δ'.

Ἀθῆναι, τῆ 15 Νοεμβρίου 1901.

ΑΡΙΘ. 22.

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Συλλόγῳ τῶν Μικρασιατῶν.

Σεβασμιώτατοι ἰσράρχαι

Φιλόμουσος ὁμήγουρις

Ἡ τέ θρησκεία καὶ ἡ φιλοσοφία ὁμοφώνως κηρύττουσιν ὅτι σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ τελείωσις καὶ θέωσις αὐτοῦ, αὕτη δὲ ἡ τελείωσις τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς εἶνε καὶ ἡ εὐδαιμονία αὐτοῦ.

Ἡ τελείωσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τελεσιουργεῖται μόνον ἐν κοινωνίᾳ μετ' ἄλλων ἀνθρώπων. Μονώτης καὶ ἰδιαστῆς διαβίων ὁ ἀνθρώπος θὰ ἔζη βίον Κύκλωπος, διὰ τοῦτο ἡ πρὸς κοινωνίαν μετ' ἄλλων ὁμοίων ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε σύμφυτος τῇ φύσει αὐτοῦ, ὅπερ προσφυῶς πᾶν ἐξέφρασεν ὁ βαθὺς τῆς φύσεως μύστης Ἀριστοτέλης διὰ τῆς βραχυτάτης μὲν περιεκτικωτάτης δὲ ρήτρας: φύσει κοινωνικὸν ζῷον ὁ ἀνθρώπος.

Ἡ τὴν τελείωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀπεργαζομένη κοινωνία ἔχει πολλὰς βαθμίδας. Πρώτη αὐτῆς βαθμὶς εἶνε ἡ οἰκογένεια, δευτέρα ἡ ἀστική κοινωνία, τρίτη ἡ φυλιτική κοινωνία ἢ ἐθνικὴ πολιτεία, τετάρτη ἡ τοῦ κόσμου πολιτεία ἢ πάντα τῆς γῆς τὰ ἔθνη εἰς μίαν πολιτείαν θέλουσα νὰ συνάψῃ.

Ἡ νῦν πεπολιτισμένη ἀνθρωπότης διήλθεν ἤδη τὰς πρώτας δύο στοιχειώδεις τῆς τελειώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς βαθμίδας καὶ εὐρίσκειται νῦν ἐν τῇ τρίτῃ, ὡς ἰδεῶδες δ' ἔτι ὑπολείπεται αὐτῇ ἡ τετάρτη, ἡ κοσμοπολιτεία, ἡ ἔνωσις πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς μίαν πολιτείαν.

Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ λαοὶ οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν μετάβασιν ἀπὸ κατωτέρας τινὸς βαθμίδος κοινωνικοῦ βίου εἰς ἀνωτέραν τιμῶνται: ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὡς ἥρωες καὶ θεοί. Καὶ ἵνα μὴ ἀλλότρια ἀλλ' οἰκεία προσαγάγω παραδείγματα. Ἀπεθεώθη ὁ Προμηθεὺς ὁ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ πυρὸς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν διδάχξας τοὺς ἀνθρώπους τὰς συναγωγὰς εἰς φιλικὴν καὶ κοινωνίαν τέχνας. Ἀπεθεώθη ὁ Ἡρακλῆς ὁ μέγιστος πρὸς ἐπικοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων κωλύματα ἐμποδῶν ποιησάμενος. Ἀπεθεώθη ὁ Θησεύς, ὅστις τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς διεσπαρμένους καὶ διεσπασμένους πρότερον ζῶντας συνήγαγε καὶ εἰς μίαν πόλιν συνέκισε: δικαίως ἀπεθεώθησαν. Ἐπειδὴ περὶ τοῦ ἄκρου ἀγαθοῦ τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται, περὶ τελειώσεως δηλαδὴ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τῆς αὐτῇ παρακολουθού-

σης εὐδαιμονίας, ἡ ἀνθρωπότης εὐγνωμονοῦσα τὰ ὑφιστα καὶ κάλλιστα ἀπονέμει τρεῖς συντελοῦσι πρὸς εὐδαιμονίαν αὐτῆς. Εἶνε ὄντως θεῶν τιμῶν ἄξια καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ ἔθνη τὰ συντελοῦντα εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν αὐτῇ λοιπὸν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου εἶνε προδικασχραγμένη ἡ πορεία πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ. Αὕτη ἡ φύσις φέρει αὐτὸν μετὰ δυνάμεως ἀκατασχέτου καὶ ἀπαρεγκλίτως εἰς γαμικὴν κοινωνίαν, εἰς οἰκογενειακὴν κοινωνίαν, εἰς φιλικὴν κοινωνίαν, εἰς συνοικήσιν μετ' ἄλλων ὁμοίων, εἰς ἀστικήν πολιτείαν, εἰς ἐθνικὴν πολιτείαν, εἰς κοσμοπολιτείαν. Οὗτος εἶνε ὁ ἀπαράβατος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως νόμος, ὃν οὐδεμία δύναμις δύναται νὰ ματαιώσῃ.

Καὶ πᾶσαι μὲν αἱ βαθμίδες τοῦ κοινωνικοῦ βίου εἶναι ἀναγκαῖαι καὶ ἀπαραίτητοι, τελειοτάτη δ' ὅμως καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πολυτιμωτάτη εἶνε ἡ ἐθνικὴ πολιτεία, ἡ ἔνωσις δηλαδὴ πάντων τῶν μελῶν τῆς αὐτῆς φυλῆς εἰς μίαν εὐάρμοστον καὶ εὐκοσμον καὶ ἁρμονικὴν πολιτείαν.

Πᾶσα ἐν τῇ φύσει δύναμις, ἐὰν τε λανθάνουσα ἐὰν τε φανερὰ τυγχάνῃ οὖσα, προορισμὸν ἔχει ν' ἀναπτυχθῇ εἰς τὸν ὑψιστον αὐτῆς βαθμὸν. Αἱ δυνάμεις αὗται εἶνε ἄπειροι τὴν ποικιλίαν, ὡς ἄπειρος εἶνε καὶ ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς πηγάζουσιν. Ἐκαστον προσωπον καὶ κατὰ μείζονα λόγον ἕκαστον ἔθνος πρέπει ν' ἀναπτύξῃ τὰς αὐτῷ ἰδιαζούσας θείας δυνάμεις καὶ ἰδιότητας, τὰ ἐν αὐτῷ θεῖα σπέρματα, εἰς τὴν ἀκροτάτην αὐτῶν τελειότητα, διότι μόνον ἐκ τῆς τελείας ἀναπτύξεως πάσης ἐν τῇ φύσει θείας δυνάμεως ἐξαρτᾶται ἡ πραγμάτωσις τοῦ θεοῦ σχεδίου τοῦ κόσμου, ἡ τελείωσις καὶ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου, μόνον τότε ἡ βασιλεία τῆς χάριτος θ' ἀντικαταστήσῃ τὴν βασιλείαν τῆς φύσεως, ὁ μεταφυσικὸς κόσμος τὸν φυσικὸν κοσμον.

Ἄλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο τῆς μορφώσεως καὶ προκοπῆς τοῦ ἀνθρώπου συντελεῖται διὰ συμπράξεως καὶ συνεργασίας. Οἱ οἰκείοι καὶ συγγενεῖς οἱ διὰ τοῦ αὐτοῦ αἵματος συνδεδεμένοι εἶνε μᾶλλον τῶν ξένων καὶ ἀλλοτρίων πρὸς σύμπραξιν πεφυκότες. Ὅργανον συμπράξεως ἀπαραίτητον εἶνε ἡ γλῶσσα. Οἱ ὁμόγλωσσοι ἄρα κέκτηνται τὸν ἀπαραίτητον πρὸς σύμπραξιν καὶ συνεργασίαν ὄρον, οἱ δ' ἑτερόγλωσσοι στερούμενοι τούτου κατ' ἀνάγκην ἀλλοτριοῦνται καὶ δίστανται ἀλλήλων μὴ δυνάμενοι νὰ ὁμιλῶσιν ἀλλήλοις. Τούτου θαυμαστὴν εἰκόνα παρίστησιν ἡ Ἁγία Γραφή ἐν τῷ διηγήματι περὶ τοῦ πύργου τῆς Βαβέλ. Ὁ πύργος προὔχῳρει ἀνυψούμενος ἐφ' ὅσον οἱ κτίζοντες αὐτὸν διελέγοντο τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, εὐθύς δ' ὡς συνεχύθησαν αὐτῶν αἱ γλῶσσαι,

έματαιώθη τὸ μέγα καὶ υπερήφανον αὐτῶν ἔργον.

Ἡ ἀλλοτριότης καθίσταται ἔτι μείζων· όταν πρὸς τῆ διαφορά τοῦ αἵματος καὶ τῆς γλώσσης ὑπάρχῃ καὶ διαφορὰ θρησκευτικὰ καὶ δυσμενεῖς ἱστορικὰ παραδόσεις τῶν τῆς αὐτῆς πολιτείας κοινωνιούντων. Τὸ ὕψιστον ἄρα τοῦ ἀνθρώπου δικαίωμα, ὅπως ὡς οἷόν τε μάλιστα εὐτυχίῃ ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἀσφαλίζεται μᾶλλον ἐν κοινωνίᾳ ὁμοφύλων καὶ ὁμογλώσσων, τὴν αὐτὴν ἱστορίαν δόξης καὶ παθημάτων ἐχόντων καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς θεωρητικοῖς καὶ πρακτικοῖς κατορθώμασι χαιρόντων καὶ ἀγαλλομένων ἢ ἐν πολιτείᾳ ἄλλοφύλων καὶ ἀλλογλώσσων καὶ ἀλλοτρίους σκοποὺς καὶ φρονήματα ἐχόντων.

Τὸ δικαίωμα ἄρα τῶν ἐθνῶν τοῦ ἀποτελεῖν φυλετικὰς πολιτείας, ἢ, ὡς κοινῶς λέγομεν, τὸ δικαίωμα τῶν ἐθνικοτήτων, οὔτε ἐπὶ φιλαρχίας, οὔτε ἐπὶ φιλοκτημοσύνης, οὔτ' ἐπ' ἄλλων ἀξιοκατακρίτων ἀνθρωπίνων παθῶν στηρίζεται, ἀλλ' ἔχει πηγὴν ἱεράν καὶ θείαν, αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, αὐτὸν τὸν νόμον τὸν τὴν φύσιν πρὸς ἕνα σκοπὸν διέποντα, αὐτὴν τὴν θείαν τοῦ δημιουργοῦ βουλήν, αὐτὸ τὸ θεῖον τοῦ κόσμου σχέδιον, ὅπερ ἐν τῇ πανσοφίᾳ καὶ ἀγαθότητι αὐτοῦ προέγραψεν ὁ δημιουργὸς τοῖς δημιουργήμασιν αὐτοῦ.

Πᾶν λοιπὸν ἔθνος ἔχει παρ' αὐτῆς τῆς φύσεως λαβὸν τὸ ἀπαράγραπτον δικαίωμα τῆς φυλετικῆς αὐτοῦ ἐνότητος. Τὴν ἐνότητα δ' αὐτοῦ ἐπιδικῶν τελεῖ τὴν ὑψίστην λατρείαν πρὸς τὸν θεῖον τοῦ κόσμου δημιουργόν· διότι ἐκτελεῖ τὰς θείας αὐτοῦ βουλάς, πραγματοῖ τὸν θεῖον τῆς δημιουργίας σκοπόν. (ἀκολουθεῖ)

ΣΤΙΛΒΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΑΛΜΑΤΩΝ

Ἡ ἐπίκρισις τῶν ἀγαλμάτων ἐν τῇ ἀρχαιοτάτη εἶνε σήμερον βεβαιότατον γεγονός, κατέχομεν δὲ πλείστα ὅσα ἄπτά τεκμήρια. Ἀρχαιότερα τῶν κορῶν τούτων εἶνε τὰ ἐκ παρίνου λίθου, ὡς ἄνω εἴρηται, συμπλέγματα ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀκροπόλεως. Εἶνε ἤδη γνωστόν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐστίλθουν καὶ ἐγάνουν τὰ ἐκ λευκοῦ μαρμαροῦ ἀγάλματα, εἰς τὴν συνήθειαν δὲ ταύτην ἀνήκουσι καὶ τὰ ἀκρόλιθα καὶ χρυσελεφάντινα γλυπτά. Οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν τὴν μέθοδον ταύτην ἔγκαισιν καὶ τοὺς τεχνίτας ἔγκαιστὰς. (Πλουτ. Πότερ. Ἀθην. κλπ. 6). Ὁ Πραξιτέλης εἶχε διακεκριμένον ζωγράφον, τὸν Νικίαν, ὃν μετεχειρίζετο εἰς τὴν ἐπίχρωσιν τῶν ἀγαλμάτων. Ἡ συνήθεια αὕτη ἔλκει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς τῶν ξοάνων γλυφῆς, ὅτε καὶ ἡ ὕλη, τὸ ξύλον, μεγίστην τοιαύτης χροιάς ἀνάγκην εἶχε, ἢ δ' εἰδωλολατρεία πολλῶ ἀμοιροτέρα ὑψηλοτέρου τινὸς συμβολισμοῦ οὕσα ὑπέθαλπε τὰς ὑλιστικὰς τοῦ πλήθους τάσεις. Ὁ λαὸς τότε ἐζήτηε ἐν τῇ λατρευομένῃ θεότητι τελείαν εἰκόνα ἐκ τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ βίου.

Σχετικῶς πρὸς τὴν τέχνην τοῦ Νικίου, ἰδοὺ τί γρά-

φει ὁ Σμιθ ἐν τῷ Λεξικῷ τῶν Ἀρχαιοτήτων (ὁ μεθρημῆνευσεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὁ κ. Σ. Τσιθανόπουλος). Ἐν τῇ περιχρήσει (διαχρώσει) τοῦ Νικίου τὰ γυμνὰ μέρη πιθανῶς ἐγανούνητο ἀπλῶς, ἐχρωματίζοντο δὲ μόνον οἱ ὀφθαλμοί, αἱ ὀφρῦες, τὰ χεῖλη καὶ ἡ κόμη, ἔτι δὲ τὰ ἐνδύματα καὶ οἱ διάφοροι τοῦ ἱματισμοῦ κόσμοι· οὐδέ μὴ δὲ σχεδὸν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὰ εὐμορφα ἀγάλματα, ἰδίως τῶν γυναικῶν, ἐπιμελῶς καὶ φιλοκάλως τοιῦδε τρόπῳ διαχρῶνόμενα, ἦσαν κάλλιστα ἰδεῖν· τὸ δὲ ἔγκαιστικὴς γάνωμα ἐπὶ διαλεύκου λίθου ἐνέφανε καὶ ἐνετύπου τῷ θεωμένῳ ὠχροεῖδῃ διαφανῇ σάρκι. Ἐνεκόλαπτον προσέτι ἀφθονον χρυσὸν τοῖς ἀρχαίοις ἀγάλμασιν· ἡ κόμη τῆς τῶν Μεδίκων Ἀφροδίτης ἦτο κεχρυσωμένη· ἐν τισὶ δὲ ἐνήρμοζον ὀφθαλμοὺς ἐξ ὑέλου καὶ βλεφαρίδας χαλκᾶς, ὡν παραδείγματα διασφύζονται ἔτι.

Ταῦτα πάντα ἤλθον νὰ βεβαιώσωσιν, ὡς εἴρηται, αἱ ἀρχαῖαι κόραι τῆς Ἀκροπόλεως, θαυμάζει δὲ ὁ θεῶμενος αὐτάς καὶ σήμερον ἔτι μετὰ τοσαύτας χιλιετηρίδας διὰ τοῦ μαρμαροῦ τὴν τυπαθῆ ὠχρότητα. ἦν συνεπάγεται ἡ χρῆσις τοῦ γανώματος. Πόσον δὲ ἐγκρατῶς ἐχρῶντο τῷ γραφικῷ διακόσμῳ μαρτυροῦσι τὰ ἱμάτια καὶ ἡ ὄλη ἀμφίσεις, ἧτις οὐδαμῶς εἶνε φορτικῶς κεκοσμημένα, ἀλλὰ μετ' ἄκρας ὀλιγαρχίας καὶ πολλῆς χάριτος.

Ἄλ. Φιλαδελεφεῖς

Ο ΚΟΜΗΣ ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΟΖΤΣΟΙ

Ἐπεσκέφθη ποτὲ τὸν περιώνυμον Ρῶσον συγγραφέα καὶ φιλόσοφον κόμητα Λέοντα Τολστόη ἐν τῇ ἐπαύλει του (Γιάσαναγια Πολιάνα) εἰς Μπόνζος (ἐθνικὸς ἱερεὺς) τῆς αἰρέσεως Λαόζτσα, ἀπερχόμενος εἰς Ἀστραχάνην πρὸς προσκύνησιν τοῦ ἱεροῦ πυρός (ἐν τῷ ἐν Ἀστραχάνῃ ἀνακτόρῳ τοῦ πυρός), μετὰ μεγάλης ὑποδοχῆς γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἐκκεντρικοῦ τούτου φιλοσόφου, θεολόγου καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτηξοκειλοντος εἰς τὸν μυστικισμόν καὶ τὴν φυσιολατρείαν. Αἱ ρωσικαὶ ἐφημερίδες ἀφορμὴν λαβοῦσαι ἐκ τῆς ἐπισκέψεώς ταύτης τοῦ Μπόντζου, ἀνήγγειλαν τότε ὅτι αὐτὸς ὁ κόμης Λέων Τολστόη εἶνε ὁπαδὸς καὶ ἐνθερμος θαυμαστῆς τοῦ Λαόζτσι, ἱδρυτοῦ τῆς αἰρέσεως τῶν Δαόκων.

Κατὰ τινὰ παραδόσιν τῶν Κινέζων ὁ Λαόζτσι ἐνεφανίσθη εἰς τὸν κόσμον μετ' ἑλευκὴν κόμην καὶ λευκὰς ὀφρῆς, ἀφοῦ πρότερον διέμεινεν ἐν τῇ κοιτίᾳ τῆς μητρὸς του ὀλοκλήρα 81 ἔτη. διὸ καὶ ἐκλήθη «Λαόζτσι», ὅπερ δῆλον κατὰ γράμμα «γεροντικὸν παιδίον» Ἐν τῷ Παρισινῷ μουσεῖῳ εὕρισκεται εἰκὼν τῆς μετενεχθεῖσα ἐκ Κίνας, παριστάνουσα τὸν Λαόζτσι περικυκλούμενον ὑπὸ τῶν μαθητῶν του καὶ τινῶν ἀγίων, ἔχοντα δὲ λευκὴν κόμην καὶ λευκὰς ὀφρῆς. Ἐν τούτοις οἱ Κινέζοι δὲν φυλάττουσι πάντοτε τὴν γραμμικὴν σημασίαν τῆς ρη-

θείσης παραδόσεως, διότι ἐν τῷ αὐτῷ μουσεῖῳ εὕρισκοντὶ ἀγαλμάτια τοῦ Λαόζτσι παριστάνοντα αὐτὸν ἐν ἀνδρική ἡλικίᾳ μετὰ μέλανος πώγωνος καὶ μελαίνης κόμης. Ἔτερα ἀγαλμάτια παριστάνουσι τὸν Λαόζτσι, ὅτε μὲν γέροντα, ὅτε δὲ νέον καὶ πολλὰ αὐτῶ· ὡς φαίνεται, κατασκευάσθησαν ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς παραδόσεως περὶ τῆς ἐξαφανίσεως αὐτοῦ. Κατ' αὐτὴν τὴν παράδοσιν ὁ φιλόσοφος Λαόζτσι διῆγεν ἀσκητικὸν βίον ἐν τινὶ κελλίῳ ἐντὸς ἐνὸς ἀπομεμακρυσμένου δάσους. Ἦδη εἶχε φθάσει εἰς τὸ βαθύτατον γῆρας, ὅτε πλησιάσας εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του εἰς βουβάλος ἐπισχήμενος ἔστη καὶ ἐπερίμενε ὡς νὰ ἐκάλει τὸν φιλόσοφον ὅπως οὗτος ἐπιβᾶς αὐτοῦ ποιήσῃ περίπατον. Μόλις ὅμως ὁ Λαόζτσι ἐπέβη τοῦ βουβάλου ὁ τελευταῖος μετὰ μεγίστης ταχύτητος ἀπήρπασεν αὐτὸν καὶ κατευθύνθη πρὸς δυσμᾶς. Ἐκτοτε ὁ φιλόσοφος ἐγένετο ἀφαντος. Ὡς φαίνεται, ὁ μῦθος οὗτος χρησιμεῖε ὡς ἀγαπητὸν θέμα τῶν γλυπτῶν οἰτινες εἰκονίζουσι τὸν Λαόζτσι πολὶόν γέροντα, ἐπιβαίνοντα βουβάλου. Ἐκτὸς τοῦ Λαόζτσι οἱ Δαόσαι προσβεύουσι τὰ ἐξῆς· Τὸν Τιάν-γούν (κυρίαρχον τοῦ οὐρανοῦ), δημιουργὸν τοῦ κόσμου, εἰκονίζοντες αὐτὸν ἐν πρεσβυτικῇ ἡλικίᾳ καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ κρατοῦντα ἐν τῇ δεξιᾷ ξίφος, τὸν Σάν-Τσιν θεὸν τῶν ὑποχθονίων καὶ πολλοὺς ἄλλους κατωτέρους θεοὺς, οὐράνια πνεύματα, δαίμονας, πνεύματα τῆς γῆς, τῶν ἀστέρων, τῆς θαλάσσης, τῶν ὀρέων, τῶν ποταμῶν, τῶν χωρῶν, τῶν πόλεων καὶ θεοποιῶσι τοὺς ἀρχαίους ἥρωας, τοὺς ἐπιστήμονας καὶ τοὺς φιλοσόφους.

ΘΕΛΗΣΙΣ—ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ἐπὶ τὸ ὄνομα Θελήσις, δὲν ἐννοῶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐπιθυμῆν, ὀρέγεσθαι, ἀλλὰ τὴν ζωτικὴν ἐκείνην ἐνεργειαν, ἧτις πηγάζει ἐκ τῆς συμπραξέως ἀπασῶν τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποῖαν αἰσθανόμεθα μὲν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν καὶ τὴν ὁποῖαν δυνάμεθα καταλλήλως νὰ καλέσωμεν πρακτικὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς. Πᾶς τις καὶ ὁ πτωχότερος τῷ πνεύματι, ἔλαβεν ἐν ἑαυτῷ πείραν τῆς δυνάμεως ταύτης τοῦ βούλεσθαι, ἧτις ἀναπτυσσομένη ἐν τῷ ἰσχυρῷ ἀνθρώπῳ ἀποτελεῖ τὸν χαρακτῆρα ἢ τὴν δύναμιν αὕτη εἶναι, οὕτως εἶπεν, τὸ ὄλον τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι κατὰ βάθος αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος. Αὕτη θέτει εἰς κίνησιν τὴν φαντασίαν, τὸν νοῦν. ἐπ' αὐτῆς ὀφείλει νὰ ἐνεργῆσῃ ἡ ἠθικὴ, ὁ νόμος, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ ἱατρικὴ καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ ὑγιεινὴ τῆς ψυχῆς πρὸς πραγμάτων τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης. Ἐνταῦθα ὑπάρχει, ὡς εἶπεν, ἡ τελεία ψυχὴ τοῦ Stahl, καθόσον ἡ δύναμις εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ μέγας οὗτος σοφὸς ἀποδίδει τοσαῦτα τεράστια, ἐνόσῳ αὕτη εἶναι εἰσέτι κεκαλυμμένη διὰ τοῦ βαθέως σκότους τοῦ ὀρμεμφοῦτου, φθάνει ὡς βούλησις εἰς τὸ φῶς τῆς συνειδήσεως. Ἀνατείλασα λοιπὸν ἐν τῇ συνειδήσει θελεῖ ἔχει ὀλιγωτέραν

δύναμιν· —Ματρώως θελεῖ προσπαθῆσαι τις νὰ φωτίσῃ τὸ λογικὸν τοῦ φρενοβλαβοῦς, ματρώως θελεῖ παρουσιάσει εἰς αὐτὸν τὴν πλάνην καὶ τὸ κενὸν τῆς μονίμου ἰδέας, ἧτις τὸν διώκει καὶ τὸν βασανίζει· διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ὀφείλει τὰ ἀναρρίπισθ τὴν ἐνεργητικότητα αὐτοῦ, νὰ ἀφυπνίσῃ ἐν αὐτῷ τὴν δύναμιν τοῦ βούλεσθαι καὶ ἐνεργεῖν. Βεβαίως καλλίτερον ἤθελεν εἶσθαι τὸ φάρμακον, ἐὰν ὁ πάσχων ἤξευρε νὰ τὸ παρασκευάσῃ ὁ ἴδιος, διότι ἡ θέλησις εἶναι δύναμις, ἧτις δύναται ν' ἀναπτύχῃ διὰ σπουδῆς ἐνδελεχοῦς· ἐπιτρέπεται μέχρι τινὸς νὰ εἴπωμεν ὅτι μανθάνει τις νὰ θέλῃ, καὶ ἡ γνώμη αὕτη ἴσως οὐδέποτε ὑπῆρξε μεγαλειτέρα ἀνάγκη νὰ ἐκφράζῃ καὶ νὰ ὑποστηρίξηται, ὅσον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς μας, ὅτε ὁ νοῦς καὶ ἡ φαντασία ἐκαλλιεργήθησαν μετ' ἐξαιρετικῆς φροντίδος πρὸς βλάβην τῆς δυνάμεως τοῦ βούλεσθαι καὶ τοῦ ἐνεργεῖν, μαραινομένης καὶ οἰονεῖ ἐκνεύσεως ἐν ταῖς καρδίαις πάντων. Ἐὰν ὁ χαρακτῆρ εἶναι κατὰ τὴν ἐκφρασιν τοῦ Hardenberz θελήσις ἐντελῶς ἀνεπτυγμένη, εὐκολον εἶναι νὰ ἰδῶμεν τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ. Ὁ νοῦς πειθόμενος ὑπὸ τῶν πρώτων ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα τῷ παρουσιάζομεν, δύναται νὰ ἐνδῶσῃ εἰς νέα ἐπιχειρήματα. Τὸ αἶσθημα γεννηθὲν ἐκ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως ὑπόκειται καὶ αὐτὸ εἰς τροποποιήσεις ἐναντίας διευθύνσεως ὑπὸ τὸ κράτος ἀλλοίως ἐντυπώσεως. Δύναται ἄρα γε νὰ ἔχη ἄλλως τὸ πρᾶγμα προκειμένου περὶ τῆς βουλήσεως;—Ὀυχί! αὕτη ὑπόκειται εἰς ἀλλοιώσεις ὡς τὸ αἶσθημα καὶ ὁ νοῦς· πρόκειται μόνον νὰ καταστήσωμεν αὐτὴν ἐλαστικὴν ἄνευ ἐξασθενήσεως, ἰσχυρὰν ἄνευ ἀκαμψίας. Ὁ ἀνθρωπος θεωρούμενος ὡς ἠθικὸν πρόσωπον εἶναι μία δύναμις, μία καὶ ἀδιάφρετος. Ἡ δύναμις αὕτη δέον νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν σκοπόν, εἰς ὃν προωρίσθη. Δύναται τις νὰ κραυγάσῃ μετὰ τοῦ Δὸν Καρόλου. «Ἡ σκέψις εἶναι ἀσθένεια τῆς ψυχῆς καὶ οὐδέποτε παρήγαγεν ἄλλο τι, πλὴν παθημάτων· ἵνα ἀπαλλαγθῇ τις παντὸς κακοῦ, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ ἢ ἀθλιεστέρῳ κατάστασις εἶναι ὅποταν δὲν ἔχη» ἢ τὴν δύναμιν τοῦ θελεῖν. Ἐχετε συνειδήσιν ἐκτῶν» (καὶ θελετε εἶσθαι ὅ, τι εἴσθε, ὅ, τι δύνασθε νὰ εἴσθε.) Καὶ εἶναι μὲν τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ βεβαρυμένα διὰ δεσμῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατον νὰ θραυσθῶσιν, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἀλύσεις, τὰς ὁποίας θραυεῖ θελήσις ἐνεργητικῆ. Τοιαῦται ἀλύσεις εἶναι ὅλαι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλομεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὰς ὁποίας ζητοῦμεν νὰ καλύψωμεν δι' ὀνομάτων καθιερωθέντων ὑπὸ τῆς ἐξεως, ὡς λόγου χάριν, τὸ ἀναποφάσιστον, ὁ περισπασμὸς τῆς διαγοίας, ἡ δυσθυμία. Ἐν πραγματείᾳ ὑγιεινῆς τῆς ψυχῆς δέον νὰ δώσωμεν εἰς τὰ νοσήματα ταῦτα τὰ οἰκεία ὀνόματα.

Τὸ ἀναποφάσιστον εἶναι ὀλέθριον πάθημα τῆς ψυχῆς, εὐχερῶς ἀπολήγον εἰς παράλυσιν. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι σκληρὸς εἰς τὸν ἀνθρωπον· ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς δεικνυται σκληρὸς εἰς ἑαυτόν, ὅποταν ἐπὶ τῷ φόβῳ προσεχῶς θανάτου κινῆ τὰς βλεφαρίδας μετὰ σπαρωδικῶν κινήσεων καὶ μετ' ὀφθαλμοὺς ἡμικλειστοὺς ταράττεται

και κλονίζεται μη δυνάμενος να στηρίξει τα άθεθαία βήματά του. Ο διδάκτωρ Marc Herz διηγείται παράδειγμα αξιοσημείωτων των δεινών, τα οποία προξενεί το άναποφάσιστον και της νικηφόρου δυνάμεως, την όποιαν άσκει εν τοιαύτη περιπτώσει θελήσεις ισχυρά. Άρρωστός τις εύρίσκετο εν τῇ τελευταία περιόδου έκτικού πυρετού. Ο ίατρος έκρινε καθήκον να τῷ παρέχη έλπίδας· ό άσθενής όμως έγίνωσκεν ότι ή κατάσταση του ήτο άπελπιστική. Η πάλη των δύο τούτων αισθημάτων, ήγουν της υπό του ίατρού διδομένης έλπίδος άφ' ενός και εκ άλλου της ύποψίας, έδεινουν όσημέραι τον πυρετόν. Τότε ό ίατρος άπεφάσισε να προβῆ εις διάβημα λίαν παρακεκινδυνευμένον· άνήγγειλεν εις τον πάσχοντα ότι ήτο άπηλπισμένος· ή άποκάλυψις αύτη παρήγαγεν, ως είκός, μεγάλην έξαψιν, την όποιαν διεδέχθη θανάσιμος καταβολή. Την έσπέραν ό σφυγμός ήτο κανονικός· την νύκτα διήλθεν ήσυχώτερον ό πάσχων. Ο πυρετός ήλαττο από ήμέρας εις ήμέραν και μετά τρεις εβδομάδας ό άρρωστος έθεραπεύθη έντελώς. Άλλ' έα τολμήση τοιοῦτον πείραμα ό ίατρος, βεβαίως έγνώρισε λίαν καλώς του άσθενούντος την κρῆσιν, βεβαίως έστηρίχθη επί άκριβοῦς γνώσεως τῆς ανθρωπίνης φύσεως. Το άναποφάσιστον λαμβάνει πολλάκις την άρχήν του εκ τῆς όλεθρίου ταύτης ιδέας· είναι πολύ άργά· αούδεν έχω πλέον να ένεργήσω». Ένῳ έξ' έναντίας ή ιδέα αύτη ώφειλε να καθιστῆ τον άνθρωπον άποφασιστικόν, δια τον λόγον ότι, εάν πραγματικῶς είναι πλέον άργά, ή άποφασις γίνεται εύκόλως· διότι άποβαίνει αναγκαιά· εάν έξ' έναντίας είναι καιρός εισέτι ένεργείας άς γίνῃ ταχειά άπόφασις· διότι πᾶς κόπος συνεπάγει την βεβαιάν άνταμοιβήν του. Ο ίππότης ό βαδίζων πρὸς κατάκτησιν του θησαυροῦ δέν ώφειλέ ποτε να παλινδρομήσῃ δια τῆς αρχαίας ταύτης παραδόσεως ώραϊότατα έκφράζεται· άληθής ιδέα.

(Έκ του Γερμανικοῦ)

ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΕΛΙΔΟΝΑ

Χελιδονάκι αγαπητό
Πούρχεισαι κάθε χρόνο
Και χτιζεις τη φωλίτζα σου
Σε στέγη· για σε κλόνο,
Που σε διώχνει ή παχνιά
Σε πιό ζεστά λημέρια,
Φωλιά μ' έχτισαν 'στη καρδιά
Του 'Ερωτα τα χέρια,
Σήμερα βγαίνει τα φτερά
Το χθεσινό 'Ερωτάκι,
Το άλλο είναι μέσ' τ' αύγό
Κιακούγεται 'λιγάκι·
Τα πιό μεγάλα ανοίγουνε
Τ' άχόρταγό τους στόμα,
Για να τους δώσουνε μπουκιά
Τα πιό μεγάλα' άκόμα.
Τα μεγαλείτερα γεννοῦν
Δέν ξερω τί να κάνω·
Γεννοῦνε τέτοια πλησμονή,
Που πιά δέν τα προφτάνω.

(Έκ των του 'Ανακρέοντος) ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΝΟΝΝΟΤ

ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

Οί χειρουργοί ποιοῦσι επί των ζώων πολλά λίαν τολμηρά πείραματα, άτινα εάν τουλάχιστον επιτύχωσιν, παρέχουσι την έλπίδα του ότι έφαρμοζόμενα επί του ανθρώπου δύνανται να καταστῶσι σωστικά και εν τοις λίαν επικινδύνους άσθενείαις. Έν τινι συνεδρία του εν Παρισίους βιολογικοῦ Συλλόγου ό χειρουργός Κερβάλλο παρουσίασεν ένα κύνα όστις έφαινετο υγιής και φαιδρός, καιτοι από τεσσάρων μηνῶν έξη χωρίς στομάχου. Πρὸ τῆς έγχειρίσεως εις ήν ύπεβλήθη οὔτος ό κύων, είχε βάρος δέκα χιλιογράμμων και έκκτον γραμμαρίων, μετά τι δέ χρονικόν διάστημα είχε βάρος δέκα χιλιογράμμων και εξακοσίων γραμμαρίων, δηλαδή πλέον του ήμισσεος χιλιογράμμου. Επί του παρόντος ό άνευ στομάχου κύων απήλαυνεν άκρας υγείας. Το άποτέλεσμα όμως τουτο δέν έπετεύχθη λίαν εύκόλως. Ως αναφέρουσιν οι χειρουργοί, ή έγχειρίσις έγένητο υπό ευνοϊκούς όρους. Ο κύων επί τινος ήμέρας στερηθείς τροφῆς έναρκώθη δια χλωροφορμίου και δι' έκτομῆς τῆς κοιλίας του άφρήθη ο στόμαχος λίαν επιτηδείως. Το κάτω μέρος του έντέρου προσηρμόσθη μετά του άνω μέρους, ή δέ κοιλία του ήνώθη ραφεία. Οὔτος μετά τέσσαρας ήμέρας άνεκτήσατο τῆς δυνάμεις του και ήρχισε να πίνῃ όλίγον χλιαρόν γάλα. Ως τροφή αυτῷ επί εικοσιν ήμέρας έχρησίμευε καθάρν γάλα, είτα δέ γάλα μειγμένον μετ' άλεύρου και σακχάρους. Κατ' όλίγον αύτη ή τροφή ήύξανεν έως οὔ βαθμηδόν άντικατέστη υπό δυνατού ζωμού εκ κρέατος. Τώρα πρὸς διατροφήν του κυνός καθ' έκάστην δακνῶσι 350 γραμμάρια κρέατος και 150 γραμμάρια άρτου. Ο κύων εκ πείρας έμαθεν, ότι πρέπει να τρώγῃ από όλίγον κατὰ βραχέα διαλείματα και βραδέως. Ιδίᾳ το κρέας μαστᾶ πολὺ πρὸ του να το καταπιή άπομαθῶν την προτέραν του έξιν να καταβροχθίζῃ στιγμιαίως πᾶν ό,τι έλάμβανεν. Έρωτῶμεν τώρα, δέν εινε άρά γε το παράδειγμα τουτου του κυνός, στερηθέντος έφ' άπαξ ενός όργάνου, όπερ ενίοτε τοσοῦτον βλάπτεται, ενθαρρυντικόν φαινόμενον δι' εκείνους τους δυστυχεῖς ανθρώπους, οἵτινες πάσχουσιν εκ δυσπεψίας, γαστραλγίας, εντεραλγίας και άλλων νόσων του στομάχου.

ΓΝΩΜΙΚΟΝ ΤΟΥ ΓΙΑΜΚΧΑΡΗ

Ποιντοῦ 'Αραβος

'Αν έχης τίτλον πατρικόν κ' είσ' εύγενής, άγάλλου,
'Αλλά προσπάθησον και σύ να στολισθῆς μετ' άλλου.
'Αμφότερ' οι τῆς άρετῆς και τῆς οίκογενείας,
'Αποτελοῦν την αληθῆ στολήν τῆς ευγενείας,
'Αμφότεροι διαφορὰς δέν έχουν μικροτέρας.
'Αφ' όσας ή σημερινή τῆς χθεσινῆς ήμέρας.
Σήμερον με την χθεσινήν τροφήν σου δέν χορταίνεις,
Οὔδ' έξ' εκείνης αύριον δυνάμεις περιμένεις.

ΠΕΡΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Έν 'Ελλάδι άείποτε ή λύσις του ζητήματος τῆς κωδικοποιήσεως ύπῆρξεν εύχερός, διότι παρ' ήμιν δέν ύπῆρξαν τα αύτα ιστορικά αίτια, άτινα τοσοῦτον βαθέως επέδρασαν εις τα λοιπά ευρωπαϊκά έθνη, και παρεκώλυσαν την νομοθετικὴν ενότητα. Τα πλείστα τῆς Ευρώπης έθνη επί πολλὰς εκατονταετηρίδας διατελέσαντα υπόδουλα τῇ Ρώμῃ και πολιτισθέντα ύπ' αυτῆς, κατακτηθέντα είτα υπό των άγρίων φυλῶν τῆς μεγάλης των λαῶν μεταναστεύσεως και ανατραφέντα εν τοις μυστηριώδεσι του μεσαιωνος χρόνοις, επί τοσοῦτον ήλλοίωσαν υπό το κράτος του τιμαριωτικοῦ συστήματος τον πρότυπον αυτων χαρακτήρα, τα ήθη και νόμιμα, ώστε, πριν ή σκεφθῶσι περὶ τῆς νομοθετικῆς ενότητος, ώφειλον πρότερον να εξαλείψωσι τὰς παραδόσεις τῆς αρχαίας κοινωνίας, να εξαφανίωσι τα ίχνη α κατέλιπον επ' αυτου τοσοῦτοι αιῶνες διαφόρου πολιτισμοῦ, και αποκτήσωσιν εν τῇ αποτόμῳ κατακερματισμένη κοινωνία ενότητα διοικήσεως, θρησκείας, γλώσσας και πολιτισμοῦ. Άλλ' ή 'Ελλάς, ήτις δέν ειδε τον αυτοκράτορα και τον Πάππαν έρρίζοντας περὶ των σκίπτρων, διετήρησεν οὔ μόνον καθ' άπασαν την μεσαιωνικὴν εποχήν, αλλά και κατ' αυτους έτι τους τέσσαρας τελευταίους αιῶνας τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως, άγνά και άσπιλα τα ήθη αυτῆς και τὰς αρχικὰς έξεις. Κατὰ την άτυχήν τελευταίαν ταύτην περίοδον τῆς ήμετέρας ιστορίας ουδέποτε εξέλιπε παρὰ τοις 'Ελλησιν ή έλπις τῆς μελλούσης αυτων παλιγγενεσίας και κοινήν επεκράτει δόξα, όα ή Βυζαντιακή αυτοκρατορία δέν κατεστράφη υπό των άλλοφυλων κατακτητῶν, αλλά προσκαίρω μόνον διεκόπη, ώστε πάντες άνεξαιρέτως ετινον να διαφυλάξωσιν όσον ενεστι πιστότερον τα υπό των προγόνων αυτων παραδεδομένα και προσβλέποντες οὔτως άφ' ενός μεν το εύτυχῆς παρελθόν, άφ' έτέρου δέ την μέλλουσαν άνεξαρτησίαν, να καταστήσωσι κατὰ το δυνατόν ήττον έπαχθῆ την θλιβεράν κατάστασιν τῆς δουλείας. Αί ιδέαι αυται και αί τάσεις, αίτινες τοσοῦτον έναργῶς καταφαίνονται καθ' άπασαν την μεσαιωνικὴν τῆς 'Ελλάδος ιστορίαν, έτι σαφέστερον καταδεικνυνται και εν τῇ νομοθεσίᾳ. Καθ' άπαντα τον χρόνον τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας οι 'Ελληνες έπολιτεύοντο άείποτε κατὰ τὰς διατάξεις του Βυζαντιακοῦ δικαίου, όπερ αποκλειστικῶς και μόνον έθεώρουν ως τον παρ' αυτοις κύρος έχοντα νόμον, τους δέ τουρκικούς

θεσμούς απέκρουον και ουδόλωσ άνεγνώριζον, χαρακτηρίζοντες αυτους ως το προιδὸν τῆς αυθαιρεσίας και τῆς βίας του δυνάστου.

Οὔτοι εισιν οι λόγοι, δν ενεκεν ή ξένη κατάστασης ήκιστα ήλλοίωσε τον χαρακτήρα και τα ήθη τα ήθη του έλληνικοῦ έθνους, όπερ από τῆς αναγεννήσεως αυτου εύρῷ ήνέφξε το στάδιον και όμαλὴν κατέστρωσε την οδόν. έφ' ής ώφειλε να βαδίσῃ ή νομοθεσία. Η δια του άστικού κώδικος άντικατάστασις του ρωμαϊκού δικαίου, όπερ προσκαίρω μόνον άπεδέξατο ή 'Ελλάς, δέν εινε οὔτε τραχεία οὔτε άπότομος, διότι οὔχι βεβαίως καθ' όλοκληρίαν αλλά εν τοις πλείστοις κατ' ούσίαν άφηρημένοις αξιώμασιν αναγράφονται αι άρχαί του ρωμαϊκού δικαίου.

'Αλκιβιάδης Χ. Κραδοῶς

(καθηγητῆς του 'Εθνικοῦ Πανεπιστημίου)

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΣΤΙΧΟΥΣ

3

Ο Θεός να με συγχωρήσῃ. Θέλω να εύλογήσω τη συμφορά σου. Η συμφορά που σ' έπληξε σου έκοψε, τα φτερά με τα όποια πετούσες τόσο ψηλά από μένα, κ' έδωσε σε μένα φτερά που να μπορώ να σε πλησιάσω και μου έδωσε τον άγέρα που μπορώ να σου μιλάω. Ποιός ξέρε; άλλοτε αν εννοήσες τα λόγια μου κι' αν δέν τάπερνε ο άγέρας που φυσούσε γύρω σου, ο άγέρας τῆς άσπλαχνῆς πηρεφάνειας; Τώρα τα λόγια μου βαργιά κυλοῦν σα βράχια μπρὸς στα πόδια σου και σα βόλια πύρινα διαπερνουῦν τα στήθια σου αν πιστέψω την ταπεινοσύνη σου και την ευαισθησία σου. Και δέν είναι λόγια ξένα πρὸς την συμφορά. Είναι λόγια άδελφικοῦ πόνου. Για μένα χρόνια τώρα είναι ξένη ή χαρά. Για μένα δέν ύπάρχει κόσμος παρὰ συμφορά. Η πολυβασανισμένη μου καρδιά είναι στάχτη, κρύα στάχτη. Και να, που την άνεμοδέρνει τώρα καινούργιος καημός που-ναι και καημός σου. Η συμφορά σ' έκαμε να γνωρίσης πλειό καλά τον έαυτό σου, τον κόσμο το μωρότατο κ' ένα άλλο άκόμα το πλειό πολυτίμο πράγμα την ταπεινοσύνη. Να, γιατί θέλω να εύλογήσω τη συμφορά σου. Έγνώρισες τον έαυτό σου και είπες. Είμαι δυστυχησμενη. Είμαι άδικημένη. Κ' ύστερα από το γνώρισμα αυτό ή καρδια σου όσο κι' αν έσκληρύνθη κ' έσταχτώθηκε σαν τη 'δική μου, έμεγάλωσε κ' έγινε σα θάλασσα. Και ή ψυχή σου έμοιασε την ψυχή του καλου κάραβο-κύρη μέσα στην πλειό ροθερήν τρικυμία πάντα στοχαστική κι' άφοβή μέσα στην πάλη.

Τώρα νοιώθεις περισσότερο, τη δύναμη τῆς όμορφιάς σου, και πόσο είναι ανώτερη από τη συμφορά σου για κείνους που σε κολακεῦουν, όταν νοιώθεις πῶς δέ λογα-

γαριάζουσα τὴ δευτέρα γιὰ χατῆρι τῆς πρώτης. Μὰ γιὰ μένα ἡ ὁμορφιά σου δὲν ἐξηγείται χωρία ἀπὸ τὴ συμφορὰ σου.

Κι' ἂν σ' ἀγαπῶ ἡ συμφορὰ σου τὸ περισσότερο μοῦ τὸ προστάζει. Ὡ, τί ὠραία ποῦ ἦσαν τὴν ὥρα ποῦ ἀνοιξεις τὰ μεγάλα σου μάτια περίφοβη κ' ἐκύτταξες ὀλόγυρά σου καὶ εἶδες πῶς ἦσαν ὀλομόναχη μέσα σὲ μιὰ ἀπέραντη ἐρημία. Οὔτε ἐμένα δὲν εἶδες. Ποῦ νὰ με' ἴδῃς, ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι ἡ ἴδια ἡ μοναξιά καὶ ἡ ἴδια ἡ ἐρημία ; Ἐγέμισαν τὰ μάτια σου τότε δάκρυα κ' ἐκύλισαν πάνω στὰ μάγουλά σου, ἐνῶ μιὰ φλόγα ἀνέβαινε στὰ μαῦρα σου μάτια.

Δύο ἀυλάκια φάνηκαν γύρω καὶ κάτω ἀπὸ τὰ μάτια σου, ποῦ γίνηκαν ἀπὸ τὸ κλάμα πλέον μαῦρα, πλέον ὠραία καὶ πλέον γλυκά. Τὴ στιγμή ἐκείνη ἦσαν μιὰ μεγάλη θεά. Ποιὸς τολμάει νὰ πῆ στὸν κόσμον πῶς ἦσαν τέτοια; Ὁ κόσμος σὲ κρίνει μονάχα ἀπὸ τὴ συμφορὰ σου. Ὡ κι' ἂν δὲ με' νοιώθῃς ἀκόμα τώρα ἔτσι ποῦ σοῦ μιλάω, ὁ Θεὸς νὰ με' συγχωρήσῃ, κ' ἡ συμφορὰ σου ἄς γίνῃ πλεῖο μεγάλη ποῦ νὰ σὲ τρομάξῃ ὁ κόσμος, μὰ ποῦ νὰ λάμπῃς μὲ τρίδιπλη λάμψη μπρὸς στὰ μάτια τὰ δικά μου. Ἄς ἦταν νὰ πεθάνῃ τὸνεῖρο μέσα τὴν καρδιά σου, καθὼς πέθανε καὶ γιὰ μένα, καὶ τότε, ὦ τότε θὰ με' νοιώθῃς. Ἄς ἦταν νὰ πεθάνῃ τὸνεῖρο καὶ γιὰ σένα. Τὸ ξέρω πῶς τότε ἡ ζωὴ θὰ σοῦ εἶναι βάρος, μὰ τότε θὰ ζήσουμε τὴν ἴδια καὶ οἱ δύο μας ψυχὴ.

DERIVALS

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΑΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΖΗΛΕΙΑ

Ἡ ἡμέρα ἐλιποψύχει, ὁ ἥλιος δύων ἐσκόρπα τὰς τελευταίας του ἀκτίνας ἐν μέσῳ πυρίνων νεφῶν, καὶ ὁ ὄριζων παρίστα ἕνα χάος ἐκ χρυσοῦ καὶ πορφυράς. Ἡ ὥρα θὰ ἦτο ἡ ἐβδόμη μετὰ τὴν δειλὴν, καὶ δὲν ὑπελείπετο πολὺς ἀκόμη χρόνος διὰ ν' ἀρχίσῃ πάλιν τὸ γλυκομίλημα, ὅπως συνείθιζε νὰ λέγῃ ἡ Ἄννα.

— Θὰ ἦνε καιρός, διελογίζετο, νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ πάω νὰ τοὺς ἀκούσω τώρα, γιὰτὶ ὅπου καὶ νὰ εἶνε θὰ εἶδον στὸ παράθυρο. Νά! φαίνονται...

Καὶ ἐναποθέσασα τὸ ἐργόχειρόν της ἐπάνω στὸ τραπέζι, ἀνηγέρθη καὶ ἔτρξε στὸ παράθυρον, διὰ νὰ ἴδῃ τὰς δύο ἐκείνας εὐτυχεῖς ὑπάρξεις τοῦ ἀπέναντι παραθύρου. Ἐχουν πρὸ ἐνὸς μηνὸς μνηστευθῆ, καὶ ὅλος ὁ κόσμος τοὺς φαίνεται τώρα ἰδικὸς των.

Ἦτο μίᾳ τῶν ὥρων, τὰς ὁποίας ἡ Ἄννα ἀπεκάλει γλυκυτέρας, ἰδεώδεις καὶ ἀλημονήτους ὥρας τῆς ζωῆς της. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ κατὰ τὰς ὥρας ἐκείνας, ἐξελίσσετο πρὸ τῶν ὠραίων ματιῶν της — ὡς ἐν πανοράματι μαγευτικῶ — ὀλόκληρον τὸ παρελθὸν της, ὑπὸ τὰς φωτεινὰς εἰκόνας τοῦ ὁποίου διέβλεπε μετὰ φιλαρεσκείας

τὰς ἀθανάτους στιγμὰς τῆς παρθενικῆς ἡλικίας της. Ἐκείνο τὸ ὅποιον παρετήρει νὰ λαμβάνῃ χωρὴν τῶρα εἰς ἄλλους, αὐτὸ τοῦτο μίαν ἄλλην ὄνειρώδη ἐποχὴν — πρὸ δέκα ἐτῶν — ἐποχὴν μυθώδους εὐδαιμονίας, ἐτελείτο μὲ τὸ ἴδιο φλογερὸν τοῦ ἔρωτος πῦρ, μὲ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της Πέτρον, τὸν ὅποιον κακὴ μοῖρα καὶ ἀσπλαγγχνος κρατεῖ σήμερον εἰς μέρη πολὺ μακρονά.

Ἦρέσκετο ἀπείρως νὰ ἴστανται ἐκεῖ — ὄπισθεν τοῦ ἡμικλείστου παραθύρου της, καθ' ὃν χρόνον ἐκεῖνοι παρεδίδοντο ἀπλήστως εἰς τὰς τρυφερότητας τῆς ἀγάπης, μεθυμένοι ἀπὸ ἡδυπάθειαν, ἀπὸ γοητείαν ἀνέκφραστον. Ἐναβρύνετο νὰ βλέπῃ τὸ παλαιόν, οὕτως εἶπειν, ὁμοιωμά της, νὰ ἀκούῃ τὰ τρελλά, τὰ συγκεκριμένα ἐκεῖνα λόγια των, τὰ ὅποια ὅσον γελοῖα καὶ ἀνικρά φαίνονται εἰς κάθε ἄλλον, τὸσον ἀσυγκρίτως μεθυστικὰ καὶ ἀκόρεστα παρίστανται εἰς δύο ἐρωτευμένους ψυχὰς... Εὐφραίνεται, διότι ἠσθάνετο ἑαυτὴν ἀνανήφουσαν, ἀναζωογονουμένην, πῶς ἦτο νῆα δροσερὰ πάλιν καὶ χερρῆσα, γεμάτη ἀπὸ ἔρωτα καὶ ζῶν. ὅπως ἄλλοτε καθημένη πλησίον τοῦ Πέτρου καὶ πάλλουσα τοῦ ἐξεμυστηρέυετο τὴν καρδίαν της ὑπὸ τὴν γλυκεῖαν ἀνταύγειαν τῶν θερινῶν νυκτῶν.

Ἐνοιῶθε μέσα της μίαν ἀναβλάστησιν τῶν πρώτων τῆς ἀγάπης πάλμων, ἐζοῦσε εὐτυχισμένη μέσα εἰς ἄλλην σφαῖραν, πλημμυρισμένη ἀπὸ χιμαίρας καὶ ὄνειρα — εἰς τὴν σφαῖραν ἐκείνην τῆς τελικῆς, τῆς αἰωνίας χαρᾶς...

Καὶ ἐν ᾧ ἦτο οὕτω βυθισμένη μέσα εἰς τὴν ὀρμήν, στήν παράφορον τῆς φαντασίας της ἐκείνην μέθην, ὑπὸ τὸ κράτος ἐκείνο τῆς ἡδονῆς, ἔξαφνα μίᾳ αἰφνιδικῇ σκέψις συνεκλόνησεν ὡς μαινομένη θύελλα ὄλον τὸν ὄργανισμόν της κρημνίσασα ἀποτόμως πάντας τοὺς εἰδωλλιακοὺς τοὺς πρὸ μικροῦ τὸσον τερψιθύμους συλλογισμοὺς!

Ζάλη ἤρχισε νὰ τὴν κυριεύῃ, ἡ κεφαλή της ἔκαιε, καὶ τὰ πάντα τῆς ἐφαίνοντο στροβιλιζόμενα, ἐνῶ ἡ ἀνάμνησις τῶν παλαιῶν ὠραίων ἡμερῶν ἔρριπτεν ἕνα μέγαν πένθιμον πέπλον ἐμπρὸς της, καὶ ὁ ἰδρὼς ἄφθονος ἀνέβλυζεν ἀπὸ τὸ λευκὸν μέτωπον, εἰς τὸ ὅποιον κάποιος βαθύς, ὑποκάρδιος πόνος εἶχε διαυλακώσει τὰς πρώτας ρυτίδας. Καὶ ἤρχισαν ν' ἀφυπνίζωνται τότε νῆαι σκέψεις, πνίγουσαι μέχρι συντριβῆς τὴν καρδίαν της, νὰ διασκορπίζουσι ἀπηνῶς τὰς χρυσοροδόους ἀκτίνας τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ γεννοῦν ἐντὸς της κόσμους ἄλλους — γεμάτους ἀπὸ μαρτύρια καὶ δάκρυα... τὸ φάσμα τοῦ παρόντος! Ἄτενίζει ἔξαφνα μὲ ἀβυσσαλεόν βλέμμα ἐκείνους, — βλέμμα γυναικὸς ζηλοτύπου — πλέοντας ἐπιχαρίτως εἰς τὸ πέλαγος τῆς εὐδαιμονίας, νὰ πνίγωνται εὐφροσύνης εἰς ὠκεανὸν φιλημάτων, τὰ ἀκαταπαύστως συναντώμενα καὶ δισταυρούμενα μειδιάματά των, καὶ ἕνα αἰσθημα φρίκης αἰσθάνεται νὰ τὴν κυριεύῃ, νὰ ἐξεγείρῃ ἐν τῇ ψυχῇ της καταιγίδα πελώριον ἀπὸ ζηλοτυπίαν παράφορον, ἀπὸ ἔχθραν θανάσιμον!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

Ο ΝΑΥΤΗΣ

Δός μου πουλάκι τὴ μισὴ χαρὰ ποῦ σὲ τρελλαίνει
Καὶ τὰ μισὰ σου δῶρα,
Καὶ τέτοια τρέλλα ἁρμονικὴ
τὸ στόμα μου θὰ φαίνει
Ποῦ ὁ κόσμος θὰ μ' ἀκούῃ,
καθὼς ἐγὼ σ' ἀκούω τώρα.

Schelley. « Ὁ κορυθαλός ».

Δὲν ὑπάρχει δροσερῶτερὰ ποιήσις ἀπὸ τὴν λιβεντιᾶν καὶ ἀπλότητα τοῦ ναύτου, εἴτε ἀναρριχωμένου μὲ τὴν χαρὰν κορυθαλοῦ εἰς τὰ δάση τῶν ἰστίων, εἴτε ἐν τῇ πλαστικῇ στάσει τοῦ ἡρέμου οἰκιστοῦ, διευθύνοντος τὸ σκάφος μὲ τὴν ἀφελῆ σοβαρότητα τοῦ κυβερνήτου!...

Εἶναι ἐν ἀμόλυτον φυσικὸν τέκνον τῆς θαλάσσης δημιουργηθὲν καὶ διαμορφωθὲν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ναυτικού περιβάλλοντος, ὑπὸ τὴν λαξευτὴν σμίλην τοῦ πνεύματος ἐν ἀπαλῇ θωπεΐᾳ ἢ ἀγρίᾳ μανίᾳ ἀέρος τῆς θαλάσσης, ὑπὸ τὴν διαμορφωτικὴν διεγερσιν τῶν ἀγρίων ἢ ἀπεράντων καὶ ἠσυχῶν θεαμάτων τῆς θαλάσσης μόνης ἀπλουμένης ἢ ἐναγκαλιζομένης τὴν γῆν, ὑπὸ τὴν γυμναστικὴν σκληραγωγίαν τῆς ναυτικῆς σχολῆς, ὑπὸ τὴν φρόντιδα ἀμεσημεσιαίαν, ἣν ἐμπνέουσιν οἱ κίνδυνοι αὐτῆς.

Ὁ κορυθαλός ἀνερχόμενος μὲ χαρὰν τὴν κλίμακα τῶν μουσικῶν ἤχων ἐν τῷ αἰθέρι, κατὰ τὴν αἰθερίαν φράσιν τοῦ ποιητοῦ Lenau, ὁ ἀνυψούμενος ὅσον λαλεῖ καὶ ἄδων ὅσον πηγαίνει μὲ λυρικὴν χαρὰν τρελλαινύσαν τὴν μικρὰν καρδοῦλάν του, κατὰ τὸν λυρικὸν στίχον τοῦ Schelley, δὲν ἔχει τόσην ἀφελῆ χαρὰν ὅσην ἡ εὐρωστος ζωηρότης τοῦ ναύτου, ὅστις ἀναρριχάται φαιδρὸς εἰς τὰ ἰστία, ἐνθουσιῶν καὶ διεγειρόμενος ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν ἀνέμων, τρέχων ἀπὸ ἰστὸν εἰς κεραῖαν καὶ ἀπὸ σχοινίου εἰς ἰστὸν, μὲ ταχύτητα καὶ δεξιότητα ἐλαστικὴν, ὑπεράνθρωπον! Νομίζει κανεὶς, ὅτι ἐν τῇ ὑπερτάτῃ συγκινήσει τοῦ ναύτου, παλαιόντος μὲ τοὺς ἀνέμους ἐν τῇ φαιδρῇ τῶν ἰστίων ἀναρριχῆσει, ὅτι ἐπαναζῶσιν ἐν αὐτῷ ἀρχαία κοιμηθέντα ἔστικτα ἀνθρώπων ἀναρριχωμένων εἰς τὰ δένδρα νὰ φάγωσι τοὺς καρπούς, ἢ συνοδεία ἴσως τῶν εὐστροφῶν ἀναρριχητικῶν πιθηκάνθρωπων τοῦ Δαρβίνου. Τόση χάρις, τόση ἀνεξήγητος φυσικότης τρελλαίνει τὸν ναῦτην ὅταν ἀνέρχεται εἰς τὸν αἶθερα τὴν κλίμακα τῶν σχοινίων, ὡς ψάλλον κορυθαλὸς ἐπὶ τῆς διατονικῆς κλίμακος τῶν μουσικῶν ἤχων, ὅταν πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα!...

Ἄλλὰ τὴν χάριν τῆς λιβεντιᾶς τοῦ ἱπταμένου ναύτου ὑπερβαίνει ἡ καλλονὴ τοῦ ἡρέμου μεγάλειου τοῦ Οἰκιστοῦ! Ὅποια πλαστικότης ὠραίων στάσεων! Ἰστάμενος μὲ χάριν Πραξιτελείου Ἐρμοῦ, ἐπὶ κυλιδρικῶν κύκλων ἐκ σχοινίων, κρατεῖ ἀσφαλῶς τὸν οἶακα, ἐνῶ ἡ μελαψὴ του φυσιογνωμία, βυθίζει τὸ βλέμμα εἰς τὴν ἀοριστίαν τοῦ ὀρίζοντος. σοβαρὸς καὶ ἀφελῆς, κρατεῖ τὸ

Ἐνόμιζεν ὅτι τὴν ἄσπαιρον, πῶς τὴν ἐπεριγέλων ἀπὸ τοῦ παραθύρου των, καὶ τὴν πτωχὴν καρδίαν της διετρύπων τὰ φαρμακερὰ τῆς εἰρωνείας των βέλη...

— Γιὰτὶ ἐκεῖνοι νὰ εὐτυχοῦν!

Διηρώτα ἑαυτὴν μετὰ τινος στανικῆς ἐμπαιθείας, σχεδὸν λύσεως, καὶ ἕνας στεναγμὸς διάπυρος ἐκόλυτο τὸ πλούσιον στήθος της.

Ἐνῶ ἐκείνη μόνη τῶρα, καταδικασμένη ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν ἀναμνήσεων, βλέπουσα μοιραίως τὰς ἐλπίδας της μίαν μίαν ἀφιπταμένας, νὰ τὴν περιβάλλῃ ὡς δίκτυον ἡ ομίχλη τῆς σκληρᾶς ἀβεβαιότητος, καὶ νὰ ποτίσῃ πεισμονῶς ὄλας τῆς καρδίας της τὰς ἵνας τὸ ποτήριον τῆς ἀπογοητεύσεως, τῆς ἐτχάτης ἀπελπισίας! Καὶ τίς οἶδε ἐὰν θὰ ἐπιστρέψῃ ποτὲ ὁ Πέτρος πάλιν, ἢ ποῖος γνωρίζει τίνος Καλυψοῦς ἐκεῖ ἡ μυροδόλος ἀγκύλη τὸν ναυορίζει αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἢ ποίας Κίρκης τὸ ἀγαλματώδες σῶμα τὸν σύρει ὡς μαγνήτης ὄπισθεν τῆς ἐσθῆτος...

Καὶ τίς τέλος βεβαιοῖ, πῶς δὲν τὴν ἐλησμόνησε μετὰ πάροdon τῶν ἐτῶν; Οὐδὲν αἰσθημα ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον, ὅπερ ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ βίαιον, νὰ μὴ κατεβλήθῃ ὑπὸ τοῦ χρόνου, λέγει ὁ ποιητὴς τοῦ Μαζέππα.

Καὶ ὅμως! Ἀκόμη ἡ Ἄννα τὸν ἀγαπᾷ, τὸν λατρεύει ἐμμανῶς, καὶ ἐλπίζει ἀκόμη πῶς θὰ γυρίσῃ πάλιν αἱ ὠραῖαι ἡμέραι τῆς ζωῆς της...

Καὶ ὡσεὶ ἠλεκτρισεῖσα ἐκ μιᾶς ἀπροόπτου ἐμπνεύσεως, ὡς νὰ εἰσῆλασεν ἐξ ἐρόδου κᾶποιε ἀλλόκοτος ἰδέα — μυστηριώδης ἀλλαγὴ εἰς τὸν νοῦν της, ὡσεὶ θέλουσα καὶ αὐτὴ νὰ τοὺς μιμηθῆ ἢ νὰ τοὺς συναγωνισθῆ μᾶλλον, νὰ τοὺς ὑποδείξῃ πῶς πάλαι καὶ Ἐκείνης ἡ καρδιά ἀκόμη ἀπὸ ἔρωτα, ὅτι ἀγαπᾷ μὲ ὄλον τὸ σπύζον εἰς τὰς ἀρτηρίας της αἷμα, νὰ δώσῃ νύξιν ἔστω καὶ πόρωθεν, ὅτι καὶ Ἐκείνη δὲν ἦτο μόνη τὴν στιγμήν αὐτὴν, διευθύνεται ἐν σπουδῇ εἰς τὸ κομψὸν γραφεῖόν της καὶ μὲ ὄψιν ἔξκαλλον ἔλκει ὀρμητικῶς τὸ συρτάριον τῆς τραπέζης καὶ ἐξάγει μίαν φωτογραφίαν τοῦ Πέτρου. Τὴν ἐνατενίζει πρὸς στιγμήν μὲ μάτια πυρέσσοντα ἐξημένη μέχρι παραφορᾶς, ἐνῶ εἰς μίαν γωνίαν τῶν ξανθῶν βλεφάρων της φαίνεται ὑποτρέμων ὡς ἀδάμας ἕνα δάκρυ, καὶ διὰ μιᾶς ἀποτόμου κινήσεως τῆς χειρὸς της, τὴν φέρει εἰς τὰ τρέμοντα χεῖλη καὶ προσκολλᾷ ἐπ' αὐτῆς ἕνα σπασμῶδες ὀλοθερμον φίλημα.

Ἦτο τὸ φίλημα ἐκείνο, ἀλλοίμονον; τὸ τελευταῖον, σβεσθὲν μαζὴ μὲ τὸ τελευταῖον ὄνειρον τῆς καρδίας της!

Τάκης Ν. Κονόρθος

— Δῶσέ μου καὶ μὲν γυναικα τίποτε νὰ διαβάσω, ἀλλὰ νὰ εἶνε συγκινητικόν, νὰ μοῦ διεγείρῃ κάπως τὰ νεῦρα, νὰ ἔχῃ πραγματικὰ πράγματα...

Καὶ ἡ κυρία ἐτοιμότερα.

— Νά! διάβασε τὸν τελευταῖον λογαριασμὸ τῆς μολίστρας μου!

πλέον σκάφος υπό τὸν ζυγόν, εἰς τὴν γραμμὴν τῆς πυξίδος, καὶ μετὰ τὸ ἐλαφρόν του συνοφρύωμα φαίνεται νὰ λέγῃ: Αὐτὸ ἐδῶ τὸ σκάφος ἐγὼ τὸ διευθύνω.

Ἐγὼ κρατῶ στὸ χέρι μου τὴν ζωὴν σας ὄλων τῶν ταξειδιωτῶν, ἐγὼ κρατῶ ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ διευθύνω τὰ ὄνειρα, καὶ τοὺς παλμούς σας καὶ τοὺς ἐναγωνίους πόθους σας νὰ φθάσητε εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ ἴδῃτε πρόσωπα προσφιλῆ, ἢ ριφθῆτε εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου!... Κι' ἐνῶ ἡ πνοὴ τῆς αὔρας τοῦ θωπεύει τὸ συμπαθῶς ἀγριωπόν πρόσωπον, τὴν σκέψιν του θωπεύει ἡ ἀνάμνησις τῆς φίλης του, ἥτις ὠσαύτως τὸν ἀναμένει ἐκεῖ πέρα εἰς τὴν ἀκτὴν, ἐναγωνίως νὰ τοῦ σφίξῃ τὸ χέρι, νὰ τοῦ δώσῃ καὶ τοῦ πάρῃ τὸ «φιλὶ τοῦ ναύτη»...

Καὶ ἐνῶ αἱ σκέψεις του διευθύνονται τρέμουσαι μετὰ τὴν πυξίδα ἢ κινεῖ ὁ μαγνητισμὸς τοῦ ἔρωτος, ἀρχίζει νὰ λησμονεῖται βλέπων εἰς τὸ κενόν, ἐνῶ τὸ πλοῖον πηγαίνει «γραμμῆ».... Συνέρχεται ὁμως καὶ κινεῖ ὀλίγον τὸν οἶακα, διότι τὸ σκάφος ἐπωφεληθὲν τῆς ὄνειροπολήσεως τοῦ κυρίου του, ἀφέθη καὶ αὐτὸ εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος καὶ τῆς θαλάσσης καὶ παρεξέκλινε τῆς «γραμμῆς» καὶ ἐν τῇ συμπαθῶς ἀγερώχῃ προσοχῇ του, ἐν τῇ ἡρεμίᾳ τῶν Πραξιτελείων πλαστικῶν στάσεων ἐξακολουθεῖ ὁ ἀξιοπρεπῶς ἀφελὴς οἰακοστρόφος νὰ κρατῆ ὑπὸ τὸν ζυγόν του πλέοντα δράκοντα, ὅστις ἐμπαίζει τὴν μανίαν τῶν κυμάτων καὶ νὰ διευθύνῃ αὐτὸν εἰς τὸν λιμένα μαζὶ μετὰ τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς πόθους καὶ τοὺς παλμούς τῶν ταξειδιωτῶν καὶ τῶν πληρωμάτων.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ἐπιτελοῦντες καὶ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας φύλακες, θερμισταί, κυτωροὶ καὶ μηχανικοὶ ἔχουσι καὶ τὴν ἰδικὴν λεβέντικὴν χάριν, ἰδίαν ποίησιν ῥώμης, φαιδρότητας καὶ χαρᾶς καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, καὶ εἰς τὰς διαχύσεις των, τὰς εὐφρείς διηγήσεις καὶ τὰ χαριτωμένα παίγνια, δι' ὧν γίνεται προσφιλὴς καὶ αὐτὴ ἡ μονοτονία τῶν μακρῶν πλώων.

Σ. Ζωγραφίδης
(Ἰατρὸς τοῦ Β. Ναυτικοῦ).

ΤΣΕΧΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΝΕΡΟΥΣΑ

Παράδοσις γιὰ τὴν καμπάναν τῆς Λωρέττης.

Εἶναι πάνω κάτω ἑκατὸ χρόνια, ἴσως καὶ περισσότερα, ἴσως καὶ λιγώτερα ἀπὸ σήμερον ποὺ κατοικοῦσε μιὰ φτωχιά χήρα στὸ «Νέο Κόσμος» (μιὰ συνοικία τῆς Πράγας).

Ζούσε μετὰ τὴ δουλειὰ καὶ τὴν οἰκονομία της γιὰτὶ εἶχε μεγάλη οἰκογένεια.

Ὁ καθέννας ξέρε: πῶς τὸ καμπαριὸ τῆς Λωρέττης ἔχει πολλὰς καμπάνες ποὺ οἱ μεγάλες του χρησιμεύουν νὰ χτυποῦν τὴν ὥραν καὶ οἱ μικρὲς τὰ τέταρτα καὶ τὴν μισή.

Ἡ κακομοῖρα εἶχε τόσα παιδιά ὅσες καὶ τὸ καμπα-

ριὸ καμπάνες καὶ ὅταν μιλοῦσε γι' αὐτὰ τὰ ὀνόμαζε οἱ καμπάνες τῆς Λωρέττης νοιθόντας πῶς τὰ παιδιά ἦταν γιὰ τὸ σπῆτι: ὅτι καὶ οἱ καμπάνες γιὰ τὸ καμπαριὸ, τὰ μεγάλα ἐσώπαιναν ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ, ἀλλὰ τὰ μικρὰ εἶχανε κάτι τι πάντα νὰ ποῦνε.

Τὸ μόνο κειμήλιο ποῦχε ἡ χήρα ἦταν ἓνα περιδέραιο στολισμένο μετὰ τόσα ἀσημένια νομίσματα ὅσα καὶ τὰ παιδιά της. Τὸ περιδέραιο αὐτὸ τὸ εἶχε κληρονομιὰ ἀπὸ μιὰ πλουσία νουνά της καὶ ἡ χήρα τῶριβε σὰν ἓνα φυλαχτὸ γιὰ τὰ παιδιά της. Μιὰ ἀσθένεια κολλητικὰ ἔπαισε στὴν Πράγα ποὺ χτυποῦσε πρὸ πάντων τοὺς φτωχοὺς. Ἡ ἐπιδημία ἔπαισε μιὰ μέρα στὸ σπιτικὸ τῆς χήρας: τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ παιδιά της ἔπαισε πρῶτον. Ἡ μάνα ἐλυπήθη πολὺ γιὰτὶ ἀγαποῦσε τὸ ἴδιο ὄλον τὰ παιδιά της καὶ δὲ σκεπτότανε ὅτι χάνοντάς τα ξελαφρονότανε ἀπ' τὴν φροντίδα καὶ τοὺς κόπους της. Δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ γιὰτὸν καὶ ἐγνώριζε πῶς καὶ αὐτοὶ ἦσαν πολὺ ἀνησυχημένοι γιὰ νὰ λάβουν τὸν κόπον νὰ θοῦνε σπῆτι της. Δυὸ ὧρες δὲν εἶχανε περάσει ποὺ τὸ παιδί ἐτοιμαζότανε νὰ κἀνὴ τὸ ταξίδι: τῆς αὐτοῦ κόσμου.

Ἡ δύστυχη μάνα βλέποντας ὅτι τίποτε δὲν μποροῦσε νὰ κἀνὴ μονάχη της γι' αὐτό, πῆρε τὸ περιδέραιο τὸ στολισμένο μετὰ τόσα ἀσημένια κεῖνα νομίσματα ἔβγαλε τὸ πιὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ πῆγε στὴν ἐκκλησιὰ τῆς Λωρέττης. Σὲ λίγο ἡ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν καμπάναν ἀρχίνησε νὰ ἤχολογᾷ. Τὸ παιδί ψυχομαχοῦσε. Αὐτὴ ἡ καμπανα τὸ θάνατό του ἀνάγκαινε. Τὴν ἴδια στιγμὴ οἱ νεκροφόρες σχίζανε ὅλες τῆς μεριῆς τῆς Πράγας, στεκάμενες μπρὸς στὰ σπίτια γιὰ νὰ πάρουνε τ' ἀπομεινάρια τῶν νεκρῶν. Ὅταν γιόμιζε καμμιά τὴ φέρνανε στὸ νεκροτοφεῖο καὶ τὴν ἀδειάζανε σὲ μεγάλους λάκκους. Τὴν ἄλλη μέρα ἡ δύστυχη χήρα ἀκολουθοῦσε μιὰ ἀπ' αὐτὲς μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ ξέρῃ σὲ πιὸ μέρος θάψανε τὸ παιδί της.

Ὅταν γύρισε σπῆτι της βρῆκε ἓνα ἄλλο ἀπ' τὰ παιδιά της ἄρρωστο, χλωμό, σὰν ἓνα πεθαμένο τριαντάφυλλο. Δυὸ ὧρες ἔπειτα ἡ μάνα ἔτρεξε μ' ἓνα δεύτερον ἀσημένιον νόμισμα, στὴν ἐκκλησιὰ τῆς Λωρέττης. Κ' ἔτσι ἦταν καὶ οἱ ἀκόλουθες μέρες. Τὰσημένια νομίσματα εἶχανε τὸνα πίσ' ἀπ' τῆς πετάξει ἀπ' τὸ περιδέραιο καὶ οἱ ἄλλες καμπάνες τοῦ καμπαριου τῆς Λωρέττης ἤχολογοῦσαν κατὰ σειράς.

Ἡ μάνα σὲ μιὰ μεγάλη ἐξασθένησι βρισκότανε. Ἄφωνα ἀκολουθῆσε τὴν νεκροφόρα ἀπὸ νεκροτοφεῖο σὲ νεκροτοφεῖο καὶ ξαναρχότανε κάθε φορὰ γιὰ νὰ παραβρεθῆ στὴς ἀγωνίες ἑνὸς ἀπ' τὰ παιδιά της.

Ὁ θάνατος τῆς ἀρπαξε τὸ στερνὸ της μετ' τὴν ἄφωνα λύπη της. Αὐτὸ τὸ παιδί μὲν ἦταν ἀποκομμένο ὅταν σῆμανε ἡ στερνὴ ἀπ' τὴν καμπάναν τῆς Λωρέττης ἡ μάνα νόμισε πῶς ἡ καρδιά της σχίζοτανε. Ἀκολούθησε τὸ κυθῶρι τοῦ τελευταίου παιδιοῦ της καὶ ὅταν γύρισε αἰσθάνθηκε τὴν ἀσθένεια ποὺ τὴν εἶχε πιάσει, ξαπλώθηκε στὸ ἴδιο τὸ κρεβάτι πάνω, ποῦχαν

πεθάνει: τὰ παιδιά της τὸνα πίσ' ἀπ' τῆς ἄλλο.

Ἡ δύστυχη γυναῖκα βρισκότανε δίχως βοήθεια. Δὲν εἶχε κανένα νὰ τῆς δώσῃ ἓνα ποτῆρι νερό. Ἡ μόννη παρηγορία της ἦτο ὅτι τὰ παιδιά της δὲν ζούσανε.

Μετὰ ἀνυπόφορη θερμὴ τῆς ἔτρωγε ὄλον τὸ σῶμα. Τελευταία αἰσθάνθηκε μιὰ γενικὴ ἀδυναμία νὰ περιχύνεται σ' ὄλον τὰ μέλη της καὶ νόμιζε πῶς τὸνα πίσ' ἀπ' τῆς ἄλλο πεθαίνει.

— Ἄχ! ἀγαπημένα μου παιδιά, ἀνεστέναζε σὰς ἀκολουθῶ, ἀλλὰ κανένας δὲ θὰ μ' ἀκολουθήσῃ. Σὰς ἔθαψα μετὰ τοὺς ἡγούς τῶν μικρῶν καμπαρῶν, ἀλλὰ ποῖός θὰ με θάψῃ καὶ μένα ἔτσι;

Μόλις αὐτὲς τὴν λέξιν εἶχε τελειώσῃ καὶ νὰ, ὅλες οἱ καμπάνες τῆς Λωρέττης ἀκούστηκαν νὰ χτυποῦν ὄλες μαζύ. Σημαίνανε μ' ἓνα τόνον πιὸ δυνατότερον καὶ μοιάζανε σὰ φωνὴς ἀγγελικῆς.

— Εἶναι οἱ ψυχὲς τῶν παιδιῶν μου ψιθύρισε ἡ μάνα καὶ ἀμέσως ξεψύχησε.

Ἀπὸ τότε ἀκούει κανεὶς ν' ἀντιλαλοῦνε οἱ καμπάνες τῆς ἐκκλησιᾶς τῆς Λωρέττης.

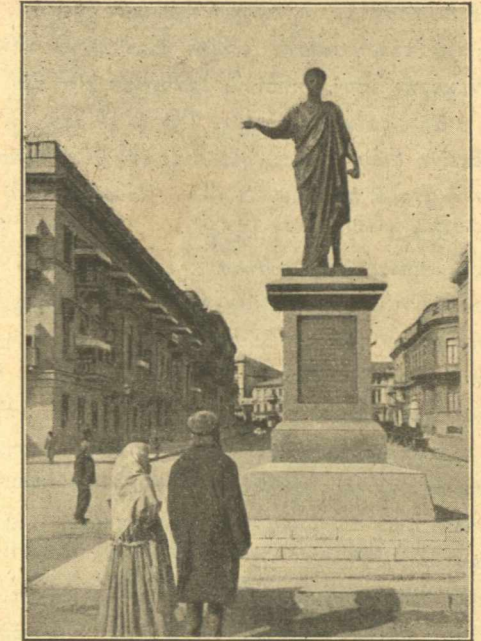
(Μετάφρασις Ν. Ροντάκη)

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΝΦΡΕΔ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟ

Ὁ ἄστὴρ ἐσὺ περίλαμπρο, ὦ ἐσὺ θεὸ μίαν μέραν!
Ὁ ἐσὺ θεὸ μιᾶς κάποτε γερῆς γενιᾶς ἀνθρώπων
ποῦ δὲν ἀρρώστησε ποτέ, τῶν τέκνων τῶν γιγάντων
ὅπου ἓνας γάμος τῆς φῶς μετὰ τοὺς Ἄγγελους
πιὸ ὥρατε ἀπὸ τὰ πνεύματα ποῦ ἀπ' τὸν ψηλὸν σου θρόνον,
τὰ σκοτεινὰ, σὲ γκρέμιζαν· ὦ ἐσὺ περίλαμπρο ἄστρο
ὅπου σ' ἐλάτρευαν προτοῦ τῆς γέννησός σου μάθουν
τὸ μυστικόν. Πρῶτε ἀγγελε τῆς Παντοδυναμίας,
ποῦ τῶν Χαλδαίων τῶν βοσκῶν τόσο εὐφρανες μιὰ μέραν
στὰ καρφοῦννια τὴν ψυχὴν, σὲ προσευχῆ ὥστε ἐχύθη.
Πιστὲ θεὸ ποῦ μαρτυρεῖς γιὰ τὸν ἀποκρυμμένον
ἐκεῖνον ποῦ σὲ διάλεξε ἴσκιον δικόν σου ἐσένα·
ὦ ἐσὺ πυρῆνα καὶ ἀρχηγὸν χιλιάδων ἄλλων ἄστρον,
ὦ ἐσὺ τὴ γῆν μας κάτω ἐδῶ ποῦ ὑποφερτὴ τὴν κάνεις,
ἐσὺ ποῦ χρῶμα καὶ καρδιὰ ἐκεῖνων δυναμώνεις
ποῦ κάτω ἀπ' τὸ θερμὸν σου φῶς κιννοῦνται ὦ ἡγεμόνα
ὄλων τῶν χρόνων καὶ καιρῶν καὶ τῶν ζωῶν δεσπότῃ
καὶ ἐκεῖνων ποῦ στὰ πλάτια τῶν τῆ κατοικία τους ἔχουν
Μέσα μας ἔχει καὶ ἡ ψυχὴ δικὸν σου ἓνα σημάδι
τὸ ἴδιο ὅπως καὶ ἡ ὕψη μας. Μετὰ λάμπην ἀνατέλλεις
καὶ βασιλεύεις μετὰ πομπήν.—Σ' ἀφίνω γιὰτὸν ποτὸν μου
δὲ θὰ σὲ ξαναἰδῶ, ποτέ. Τὸ πρῶτον ὡς μοῦ εἶταν βλέμμα,
ἀγάπης βλέμμα μιὰ φορὰ καὶ θαυμασμοῦ, δικόν σου,
πάρε καὶ τώρα τὸ ὑστερνόν. Δὲ θὰ φωτίσης ἄλλον
ποῦ νὰ τοῦ ἐδόθη τῆς ζωῆς τὸ δῶρον καὶ τῆς θερμῆς
πιὸ δύστυχο.— Βυθίζεσαι.—Σ' ἀκολουθῶ κατόπι.

Μετάφρασις **

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

Ὁ ἀνθῆμα τοῦ θαλάσσης RICHELIEU

ΕΡΩΤΙΚΑΙ ΣΕΜΙΔΕΣ

ΕΡΩΤΟΣ ΑΠΑΡΧΗ

Ἐγνώρισθησαν εἰς τὸν χορὸν μάλιστα εἰς τὸν τελευταῖον τετράχορον ἦτο ντάμα του.—Μία χαριτωμένη μελαχροινὴ κορασίς Ἐκεῖνη, Ἐκεῖνος ἓνας νέος καθ' ὄλον τελειος, χαριέστατος δέ. Εὐθύς ἄμω τῇ πρώτῃ γνωριμίᾳ ἐνόμισαν ὅτι ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ἀγαπηθοῦν.—Κ' ἡγαπήθησαν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἔρωτός των· κατόπι ὁ βίος των ὄλον διέρρεεν ὡς ἐν παραδείσῳ· ὅσον ἐμεγάλωνε τὸ αἶσθημα τόσον περισσότερον ἐξετίμων ἀλλήλους καὶ σιγὰ σιγὰ αἱ καρδίαι των περισφιγγοντο δυνατὰ διὰ τοῦ κρῖκου ἐκεῖνου, ὅστις, ὅσονδῆποτε καὶ ἂν σκωριάσῃ δὲν σπᾶ δμως.

Συνηντῶντο κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν περίπτων ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος. Διὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου ἐχαιρετῶντο τυπικὰ ὡσάν ἀπλῶς νὰ ἐγνωρίζοντο. Διὰ τῶν βλέμμάτων των ὁμως ἐχαιρετῶντο αἱ καρδίαι των, πολλάκις συνεννοοῦντο διὰ τῶν ἀνθέων. Ἡ ἄφρων αὐτῆ συνδιέλεξις τῶν ἐρώντων. ἤρμωζε λαμπρὰ εἰς τὸν ἀγγελικόν ἐκεῖνον ἔρωτα· πλὴν ὁ ἔρωτος των ὁ ἀχάριστος δὲν ἠδύνατο νὰ περιουρισθῆ ἔως ἐδῶ· αἱ καρδίαι των ἐδίψουν ἀπὸ μιαν ἐρωτικὴν διάχυσιν, ἀπὸ μιαν αἰσθηματικὴν ἐκμυστήρευσιν καὶ ἀπεφάσιζαν νὰ δώσουν τὴν πρώτην ἐρωτικὴν συνέντευξιν. Εἰς τὸν περίπτων λοιπὸν κατώρθωσαν νὰ τὸν πλησιάσῃ ἐκεῖνη καὶ νὰ τοῦ εἴπῃ, ὅτι αὐρίον θὰ εἶνε εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Ἰάδε, σπῆτι γνωστὸν πολὺ δι' ἀφοτέρους.

Ἐπὶ τέλος θὰ συνηντῶντο, θὰ ἀφίνον τὰς καρδίαις

των να όμιλήσουν, θά άφρινον τήν φαντασίαν των έλευ-
θέραν να πλάσση τά άγγελικώτερα τών όνειρων. Όταν
εισήλθεν εις τήν γνωστήν οικίαν Έκείνη με τήν φίλην
της, τήν κόρην του σπητιού, εκάθηντο εις τόν κήπον,
κάτωθι μιὰς ωραίας ροδονιας. Τόν εκάλεσαν ή πρόσ-
κλησις εκείνη ενόμιζες ότι ήτο δια τόν νέον πρόσκλησης
άγγελων δια τόν παράδεισον. Τόν προσεκάλε: ή εύδαι-
μονία κ' έδραμε προς τήν πρόσκλησιν εκείνην. Έγέλα-
σαν και οι τρεις, άστειεύθησαν, εκυνήγησαν αλληλους
εκει μέσα εις τόν άνησοπαρμένον κήπον, οτε ή φίλη των
εισήλθεν εις τήν οικίαν. Έμειναν τότε μόνοι...

Έκεινος κ' Έκείνη.

Μόνοι, κατάμνοι! και να μη εΐπουν ότι επλάσθη-
σαν δια ν' αγαπώνται, να μη εΐπουν λόγια αγάπης, λό-
για έρωτικά, να μη αφήσουν τας καρδιάς των να εκ-
χύσουν όλον των τώ άρωμα τώ μεθυστικόν—είνε κριμα,
είνε άμαρτία!

Λοιπόν ήτένισαν αλληλους περιπαθώς τά χέρια της
πίπτουν μέσ' εις τά χέρια του: ανοίγεται ή αγάλη του
και μέσ' εις αυτήν χύνεται τώ άγγελικό σωματάκι της
μελαχροίνης κορασιδος. Και τά χείλη των αδελφώθησαν
εις έν πανουράνιον φιλί...

Διατί τά πάντα τότε έμειδιών; Και ή Σελήνη κα-
ταυγάζουσα με τήν λάμψιν της, και τ' άστέρια τρεμο-
σβύνοντα πρό του γλυκυτάτου φωτός της έρωμένης του
ένδυμιώνος και έν γενει ή φύσις όλη γελαστή, τόν έρωτα
γεννώσα;

Διατί τ' άνηθ εκείνα όλα άνεδιδον μίαν θεσπεσίαν
εὐωδιάν, εὐωδιάν ναρκώνουσας, μεθύουσας;

Διατί όλη αυτή ή χαρμόσυνος οὕτως εΐπειν συναυ-
λία της φύσεως επί τῷ συμπλέγματι εκείνω τών τρυφε-
ρών, τών άγνων έραστών, τών αισθανομένων τώ πρώτον
ήδη τήν γλυκύτητα του έρωτος;

Διότι τά πάντα αγάλλονται, όταν αι ψυχαι αγάλ-
λονται: όταν αι ψυχαι δια τών πνοών του φιλήματος
ενούμεναι συνταυτίζονται εις μίαν φύσιν άγγελικήν.

Άνέντησαν και άπώθησαν ό εις τόν άλλον έλαφρως,
ήτένισαν αλληλους τώ τελευταίον και συνεννοήθησαν
πλέον. Τώ φιλημα εκείνο υπήρξεν ό ούράνιος δεσμός, ο-
στις τούς συνέδεεν ήτο ό όρκος, έν ωρκίσθησαν αι ψυ-
χαι των.

Κ' εκτοτε λατρεύονται. Λατρεύονται με τήν αγνήν,
τήν άγιαν εκείνην λατρείαν, ήτις και μόνη προσομοιάζει
τόν άνθρωπον προς τούς άγγέλους. Λατρεύονται πιστεύ-
οντες εις τήν εύτυχίαν, ήτις, νομίζουσι, θά πλαισιοί
αίωنيως τόν βίον των.

Άμερίμνοι, άφρόντιδες, παραδίδονται εις τας εκ-
στάσεις των εκείνας τας έρωτικές, αιτινες μεταρσιουσι
τόν άνθρωπον υπεράνω της πεζότητος του κόσμου και
τόν κάμνουσι να βλέπη τά πάντα υπό τώ πρίσμα ιδεώ-
δους τινός ολβιότητος.

Λατρεύονται, αιχμάλωτοι και οι δύο των αισθημά-
των των, ζώντες έν τῷ έρωτι και δια του έρωτος: ό
βίος των όλος, αι πράξεις των, οι λόγοι των συνοψίζον-

ται όλα εις μίαν λέξιν: «Έρωσ», Έρωσ δι' αυτούς τώ
αυτό του Παράδεισος.

Και όμως κατά τόν ποιητήν:

Ό έρωσ είναι δήμιος παράδοχος· δεσμεύει δι' εκστά-
σεως και άποκτείνει δι' εύδαιμονίας.

Χ. Γ. Σαράντης

ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Αι κεφαλαλγίαι αι προερχόμεναι εκ χαλδόδους δυσ-
κρασίας ή εκ κακής λειτουργίας του ήπατος θεραπεύον-
ται με ζεστήν λεμονάδα χωρίς ζάχαριν λαμβανομένην
πρωί και βράδυ.

Η πηκτή κρύα λεμονάδα με ζάχαριν είναι άριστον
αντιδοτον δια τόν βήχα και τά κρυολογήματα. Η ζεστή
λεμονάδα ωφελεί επίσης, άλλ' ή καλλιτέρα μέθοδος εις
τοιούτας περιπτώσεις είναι ή εξής: Βάζετε ένα μεγάλο
λεμόνι εις τόν φούρνον να ψηθῆ καλά και να μαλακώση
σαν σύκο. Τώ βγάζετε έπειτα και κάμνετε τόν όπόν του
σιρόπι προσθετοντες ζάχαριν ή μέλι. Τώ μέλι είναι προ-
τιμώτερον. Διαιρείτε τώ σιρόπι ζεστό και παίρνετε από
ένα κουταλάκι κάθε πέντε λεπτά.

Σημειώσατε ότι εις τήν ζεστήν λεμονάδα δια τώ κρυο-
λόγημα προτιμώτερα είναι ή γλυκερίνη από ήτην ζάχαριν.

Δια τόν πυρετικόν έρεθισμόν και τήν ασυνήθη δίψαν
μαλακώσατε ένα λεμόνι τρίβοντες αυτό επί σκληράς επι-
φανείας, κόψατε τήν άκραν του, βάλετε ολίγην ζάχαριν
τήν όποίαν ωθείτε μέσα εις τώ λεμόνι με ένα πηρούνι,
και κατόπιν άργά, άργά πιπιλίσατε τώ λεμόνι.

Έντριβαί με λεμόνι ανακουφίζουν τούς ρευματικούς
πόνους. Άλλά και τούς σκληρούς κάλους ακόμη ήμπο-
ρείτε να θεραπεύσετε τοποθετούντες επάνω εις αυτούς
ένα κομματάκι λεμόνι τώ όποιον άνανεώνετε κάθε πρωί
επί τέσσαρας ήμέρας. Κατόπιν εύκόλως άποσπᾶται ό
κάλος. Η ψύχα του ψωμιού μουσκεμένη με λεμόνι φέ-
ρει τώ ίδιον άποτέλεσμα. Άν σᾶς πονοῦν τά πέλματα
των ποδών, τριψατέτα με λεμόνι. Αι χιονίστραι επίσης
προλαμβάνονται αν τρίβετε τά χέρια σας με λεμόνι
κουκισμένο με άλάτι. Δια να μη σκάση ή επιδερμίς
των χειρῶν σας είτε από τήν ζεστήν είτε από τήν κα-
τάχρησιν του σάπωνος, τρίψατέ την με λεμόνι. Τώ λε-
μόνι με άλάτι αφαιρεί τήν σκωρίαν του σιδήρου και
όλας τας εκ φυτικών ούσιων κηλίδας από τά ύφάσματα...

Και τόσα άλλα, τά όποια δέν προφθάνω να σᾶς άριθ-
μήσω αυτήν τήν στιγμήν.

Ίατρος.

Εις τώ σχολειον.

— Λοιπόν, παιδί μου, εΐπες πως τώ βώδι έχει τέσσαρα
πόδια, ένα κεφάλι και δύο μάτια. Τι άλλο έχει;

Ό μαθητής σκέπτεται. Ό διδάσκαλος δια να τόν βοηθήση
φέρει τά χέρια πρό του μετώπου σχηματίζων κέρατα.

— Λοιπόν;

— Έχει και δύο χέρια κύριε δάσκαλε.

ΤΡΕΙΣ ΚΟΡΕΣ

3

Κοίταζαν τρεις κόρες απ' τόν πύργο
στη βαθειά κοιλάδα κάτου·
έβθανε ό πατέρας καβαλλάρης
με τή χαλυβένια φορεσιά του.
«Γειά σου, καλώς έρχεσαι πατέρα!
Χάρισμα στις κόρες σου τί φέρνεις,
πού σε περιμένομε εδῶ πέρα;»

«Κόρη μου στα κίτρινα ντυμένη,
σήμερα στό νοῦ μου ήσουν εσύ.
Δέν είναι ή χαρά σου τά στολιδια,
τό ό,τι λάμπει δέν σε λαχταρεί;
Τούτη τή χρυσή αλυσίδα εδῶ
τήν πῆρα απ' τόν περήφανο ιππότη,
τῶδωσα τώ θάνατο γι' αυτό.»

Γλήγορα τήν αλυσίδα ή κόρη
δένει ένα γύρο στό λαιμό
και στόν τόπο κάτου κατεβαίνει
πού στό δρόμο βρίσκει τώ νεκρό:
«Κοίτεσαι σαν κλέφτης ξαπλωμένος
κ' είσαι ένας ιππότης εύγενής
κ' είσαι συ ό γλυκός μου αγαπημένος.»

Στά χέρια της άπάνω τόν σηκώνει
και κάτω τότε πάει στην εκκλησιά,
πονετικά τόν άπιθώνει
στον τάφο των πατέρων του βαθιά.
Τήν αλυσσο πού λάμπει στό λαιμό της
γύρω τήνε σφίγγει δυνατά
και πέφτει άπάνω στόν καλό της.

2

Κοίταζαν δυό κόρες απ' τόν πύργο
στη βαθειά κοιλάδα κάτου·
έβθανε ό πατέρας καβαλλάρης
με τή χαλυβένια φορεσιά του.
«Γειά σου, καλώς έρχεσαι πατέρα!
Χάρισμα στις κόρες σου τί φέρνεις,
πού σε περιμένομε εδῶ πέρα;»

«Κόρη μου στα πράσινα ντυμένη,
σήμερα στό νοῦ μου ήσουν εσύ.
Δέν είν' ή χαρά σου τά κυνήγια
πού γυρνᾶς τώ βράδυ απ' τήν αυγή;
Πῆρα από τόν άγριο κυνηγό
τούτο τώ χρυσόδετο κοντάρι,
τῶδωκα τώ θάνατο γι' αυτό.»

Στά χέρια της άδράζει τώ κοντάρι
πού ό πατέρας της τῆς δίνει εκεί,
χύνεται με μιὰς μέσα στό δάσος
κι ό θάνατος τῆς είναι για κραυγή.
Στόν ίσκιο απ' τις φυλλῆρες άποκάτου
κοιμάται ό αγαπημένος της ύπνο βαθύ
πλάι με τά πιστά λαγωνικά του.

«Έρχομαι σε σένα εδῶ, καλέ μου,
ός σου τῶχω τάξει μιὰ φορά.»
Γλήγορα βυθίζει τώ κοντάρι
μες τά στῆθη της βαθιά.
τΚοιμῶναι πλάι τόν ύπνο του θανάτου,
πουλάκια τραγουδοῦν ψηλά,
πράσινα φύλλα πέφτουν κάτου.

Μιὰ κόρη κοίταζε απ' τόν πύργο
στη βαθιά κοιλάδα κάτου·
έβθανε ό πατέρας καβαλλάρης
με τή χαλυβένια φορεσιά του.
«Γειά σου, καλώς έρχεσαι πατέρα!
Χάρισμα στην κόρη σου τί φέρνεις,
όπου περιμένει σε εδῶ πέρα;»

«Κόρη μου στα όλόλευκα ντυμένη,
σήμερα μου ήσουν εσύ στό νοῦ.
Δέν είναι ή χαρά σου τά λουλουδια
απ' τή λάμψη πιό του χρυσαφιού;
Το λευκό λουλουδι τούτο εδῶ
πῆρα απ' τόν αυθάδη περβολάρη,
τῶδωκα τώ θάνατο γι' αυτό.»

«Πῶς εΐταν αδιάντροπος, πῶς τόσο;
Και πῶς τόν εδκότατες εκεί;
Αὐτός επότιζε τά λουλουδάκια
όπου τώρα θέλουν μαραθεϊ.»
«Τώ πιό ωραίο λουλουδι, άκου, εκεί πέρα
τάρνήθηκε σε μένα, τώ κρατούσε
για τή δική του θυγατέρα.»

Τάσπρο τώ λουλουδι βάζει ή κόρη
στά στήθια άπάνω τάπαλά,
ξεκινάει και πάει στό περιβόλι
πού εΐταν τῆς ψυχῆς της ή χαρά.
Έκει κάπου ύψώνονταν μιὰ ράχη,
μέσα εκεί στα κρύνα τά λευκά
πῆγε και κάθησε μονάχη:

«Ω πῶς ναταν σαν τις αδελφές μου
τώρα εδῶ να πέθαινα κ' εγώ!
όμως δέν πληγώνει ένα λουλουδι
ένα λουλουδι τρυφερό.»
Τώ άθος άχνή κι άρρωσθη θωρεϊ
όσο πού τάνθος έμαράθη,
όσο πού μαράθηκε κι αυτή

Μετάφρασις

ΛΟΥΔΘΒΙΚΟΣ ΟΥΛΑΝΔ

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

Τήν 12 άρχεται ό Μαρτίνος του φθινοπώρου άν έορ-
τάζουσι οι χωρικοί δι' άεργίας, όπως προφυλαχθῶσι
τά κτήνη από στιγμάτων λυκών και όφρων. Του Άγίου
Άνδρέου τά κοράσια θέτουσι κριθήν, φακήν και κλά-
δους δένδρων εις τρυβλία και φιάλας πλήρεις ύδατος
ίνα θάλλωσι ενος του νέου έτους. Οι χωρικοί χρίουσι
τά προαύλια των θυρών μετά σκόρδου ίνα διωχθῶσι
τ' ακάθαρτα πνεύματα.

Κατά τήν σανεδρίασιν μιᾶς εταιρίας προς προστασίαν των
ζῶων έριζουσι δύο έταίροι.

— Δέν έχεις καμμίαν λεπτότητα, κύριε, λέγει ό εις ήρε-
θισμένος.

— Εάν δέν ήμουν μέλος της εταιρίας προς προστασίαν
των ζῶων λέγει ό άλλος κακεντρέχως θά σε διώρθωνα.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Τὸ ζήτημα τῆς μεταφράσεως τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου ἐξήγειρε τὸν χόλον τῶν ἐφημερίδων. Ἄλλ' ἐφημερίδες τινὲς μὴ περιοριζόμεναι εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ φροντίζουσαι περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας των, ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἐξεγείρουν εἰς ἐπανάστασιν τὸν τόπον. Οἱ φοιτηταὶ παρασυρόμενοι ἐξ εὐλαβοῦς ἐθνουσιασμοῦ πρὸς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον καὶ ἐνισχυόμενοι καὶ ὑφ' ἄπαντος τοῦ τύπου ἐξηγήθησαν καὶ οὗτοι καὶ κατέλαβον τὸ πανεπιστήμιον κ' ἐκάλεσαν τὸν λαὸν εἰς ἐξέγερσιν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγώνος τοῦ εὐαγγελίου καὶ ὁ λαὸς ἀντεπεκρίθη τελείως εἰς τὴν πρόσκλησίν των. Ἄλλ' ἔλαβον αἱματηραὶ σκηναὶ χώραν τοῦ στρατοῦ ζητοῦντος ὅπως διαλύσῃ τὸ μέγα συλλαλητήριον Αἶμα ἀθῶον, αἶμα ἀδελφικὸν ἐπότισε τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ νὰ διατί ἐμέμφθημεν τῶν ἐπαναστατικῶν ἐφημερίδων. Ὁ ἀμαρτωλὸς τύπος ἔσπευσε νὰ χύσῃ κραυγὰς τρόμου εἰς τὸ χύσιμον ἀθώου αἵματος, ἀλλὰ πολὺ ἄργα, διότι ἡδύνατο νὰ προῖδῃ τὸ τοιοῦτον. Εἴμεθα ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι πιστεύουν πῶς οἱ φοιτηταὶ μας ἡδύνατο νὰ λύσουν τὸ ζήτημα ἄνευ τῶν ὄπλων ἔχοντες μὲ τὸ μέρος των τοὺς πλείστους καθηγητὰς αὐτῶν, τὸν λαὸν καὶ ἄπαντα τὸν τύπον, συνερχόμενοι ἐν ταῖς σχολαῖς αὐτῶν, ὀδηγούμενοι ὑπ' αὐτῶν τῶν καθηγητῶν των διότι καὶ οὗτοι θὰ εὕρισκοντο σύμφωνοι μὲ τοὺς φοιτητὰς μας, τοὺς ὁποίους οἱ πολῖται θεωροῦν ὡς τὰ ὑποδείγματα κοσμίας κ' εὐγενεῦς συμπεριφορᾶς.

Ὡς ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἐπηκολούθησεν ἡ παραίτησις τῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀντικατάστασις ταύτης ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τοῦ κ. Ζαήμη.

Εὐτυχῶς οἱ φοιτηταὶ παρέδωσαν τὸ πανεπιστήμιον καὶ ἡ τάξις ἀπεκατέστη. Τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ὁμοιοῦσας ἐπέπνευσεν ἐπὶ πάντων καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἱεροῦ καὶ θεοῦ εὐαγγελίου μᾶς διεφύλαξεν.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Ἰδιότητες τῶν μῆλων. Ὁ ἱατρὸς Ssarles συνιστᾷ τοῖς πελάταις του τὰ μῆλα ὡς τὸ ἄριστον ὀπωρικόν, διότι ταῦτα περισσότερον παντὸς ἑτέρου ὀπωρικοῦ, παντὸς ἑτέρου λαχανικοῦ περιέχουσι φώσφορον. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἱατροῦ τούτου λίαν ὠφέλιμον εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶνε προτοῦ νὰ κατακλιθῇ νὰ φάγῃ ἓν μῆλον, διότι τὸ μῆλον διευκολύνει τὴν λειτουργίαν τοῦ στομάχου καὶ τῶν πεπτικῶν ὀργάνων καὶ παρέχει ἥσυχον καὶ βαθὺν ὕπνον. Τὸ μῆλον, πορτοκάλιον καὶ λεμόνιον καθαρίζει τὸ στόμα καὶ χρησιμεύει ὡς προφυλακτικὸν μέσον ἐναντίον τῶν ἀσθενειῶν τοῦ λαίμου. Ἐκτός τούτου, τοῦτο ἐξαιρετικῶς καταπαύει τὴν δίψαν ἰδίᾳ τῶν ἀσθενῶν, μεθύσων καὶ ὀπιομανῶν.

Τὸ δόμινο, τὴν καταγωγὴν τοῦ ὁποίου ἀπέδιδον ὅτε μὲν εἰς τοὺς Ἑλληνας, ὅτε δὲ εἰς τοὺς Κινεζοὺς ἢ ἐν γένει τοὺς Εὐρωπαίους, ἔλαβε τὴν ἀρχὴν του ἐν τῷ βενεδικτινῷ μοναστηρίῳ Μόντε Κασίνο. Δύο μοναχοὶ ὑποβληθέντες εἰς διαρκῆ φυλάκισιν πρὸς διασκέδασιν ἐν τῷ χρόνῳ καθ' ὃν δὲν ἠσχολοῦντο περὶ τὴν προσευχὴν καὶ μετάνοιαν ὅπως μὴ παραβῶσι τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτοῖς ἐπιτιμίαν τοῦ σιωπᾶν, εἰδείκνουν ἀλλήλους κυβικὰ λιθάρια ἔχοντα διάφορα σημεῖα. Ὁ κερδίζων κατὰ τὴν ἀμοιβαίαν συμφωνίαν, ἀνήγγελλεν εἰς τὸν σύντροφόν του προφέρων διὰ χθαμαλῆς φωνῆς τὸν πρῶτον στίχον τῆς ἀγρυπνίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ μοναχοὶ ἐτελειοποιήθησαν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν προσευχῶν καὶ ἐτελειοποίησαν τὸ παιγνίδιον εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ὅτε ἐξῆλθον ἐκ τῆς φυλακῆς δίδωσαν τοῦτο ἐν τῷ μοναστηρίῳ. Μετ' ὀλίγον τὸ παιγνίδιον τοῦτο ἐγένετο δημῶδες καὶ ἐν τῇ πόλει. Τὸν στίχον τῆς ἀγρυπνίας ὃν ἐπρόφερον ὁ κερδίζων συνέτεμεν εἰς τὴν ἀρχικὴν του λέξιν δόμινο ἐξ οὗ ἔλαβε τὸ παιγνίδιον τοῦτο.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ—ΓΝΩΜΙΚΑ

Δύο ὑπάλληλοι ἐνὸς καταστήματος ἐξ ἀντιζηλίας ἦλθαν εἰς λόγον παρ' ὀλίγον νὰ συμπλακῶσι.

— Εἶσαι ζῶν ! ἔλεγεν ὁ ἓνας.

— Χειρότερον ζῶν ἀπὸ σένα δὲν ὑπάρχει ! ἀπήντα ὁ ἕτερος.

Ὁ καταστηματάρχης παρεμβαίνων :

— Ἐ ! κύριοι λησμονεῖτε ὅτι εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐδῶ !

* *

— Δύναται νὰ κληθῇ καὶ εἶναι ἡ γυνὴ ἄγγελος ἀλλὰ μόνον ἡ . . . τοῦ πλησίον.

— Αἱ γυναῖκες αἱ γνωρίζουσαι νὰ μισῶσιν, εἶναι αἱ μόναι αἵτινες γνωρίζουν ν' ἀγαπῶσι.

* *

Μεταξὺ βουλευτοῦ καὶ ἱατροῦ.

Ὁ ἱατρός : Τί τὰ θεὸς βρῆ ἀδελφέ, νὰ 'ς τὸ πῶ καθαρὰ καὶ ξάστερα ἐγὼ δὲν ἔχω πολιτικὰ φρονήματα ἢ καὶ ἂν ἔχω οὐδέποτε τὰ ἐφανέρωσα οὐδέποτε ἐφώνηξα «Ζήτηω ὁ τάδε !»

Ὁ βουλευτής : Αὐτὸ ἐννοεῖται ἀφοῦ εἶσαι γιαντρός !

* *

Ὁ Θεὸς συνεβουλεύθη τὸν νοῦν αὐτοῦ, ἵνα πλάσῃ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἵνα πλάσῃ τὴν γυναῖκα.

— Αἱ γυναῖκες αἵτινες ψιμμουθιοῦνται, φέρουσι ροδόχρουν τὸ πένθος τῆς δροσερότητος αὐτῶν.

* *

Εἰς τὸν κοιτῶνα Ἐκπαιδευτηρίου.

— Παιδιά, ἐγὼ λέγω νὰ βγάλωμε τὸ φῶς ἐξω

— Μάλιστα, στὰ σκοτεινὰ . . . ἀνακράζει ἡ μικρὰ Φιφί. Ἄμ' ἐγὼ τότε πῶς θὰ δῶ στὸν ὕπνο μου τὸν μπαμπά μου.

* *

— Τὸ θάρρος ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἐπικίνδυνος ἀρετὴ. Προτιμώτερον νὰ θεωρεῖται τις κάτοχος λέπρας ἢ θάρρους μεγάλου ὁ θαρραλέος οὐδένα εὕρισκε ποτὲ ἀρωγὸν ἢ προστάτην. Μόνον γυναῖκες τινες τὸν ἀνεφημοῦσι καὶ τὸν ἀγαπῶσι. Καὶ οὐδεὶς ἄλλος.